

Концепция

за
развитието на Окръжен съд Търговище

От Татяна Димитрова Даскалова,
съдия в Окръжен съд Търговище и кандидат за длъжността
Административен ръководител – Председател на същия съд

I. Лична мотивація

Кандидатирам се за административен ръководител на съда, в който работя вече 21 години, с ясното съзнание за отговорността, която носи подобна длъжност. Ръководителят на Окръжния съд е едно от лицата, които имат най-голяма роля в изграждането на авторитета на съдебната власт на съответната територия. Затова е важно личността, която оглави съда за следващите пет години, да има както опит и професионален авторитет сред останалите магистрати, така и морален облик, който да отговаря на високите изисквания и очакванията на обществото. Но и това не е достатъчно. Необходима е сила, енергия, амбиция и много работа, за да бъде запазено това, което е постигнато досега и най-вече, то да послужи като основа за подобряване на работата не само на окръжния и районните съдилища, а и на всички органи на съдебната власт.

Затова неизбежно е, който и да се кандидатира за подобна длъжност, да си зададе въпросите за това, дали притежава всички тези професионални и етични качества, дали има авторитета и уважението на колегите си от юридическата гилдия, способен ли е да работи ежедневно и упорито, без да очаква награда и може ли да понесе критиката?

Трудно е да се отговори на този въпрос пред такава голяма аудитория, в контекста на казаното за моралния облик, защото е трудно да намериш точните думи, с които да балансираш между необходимостта да представиш най-добрите си качества и обективността. Мога само да кажа, че аз търся този баланс и мисля, че го намирам, защото работя с хора, които са не само мои колеги, но и приятели. Всички съдии от нашия съд имат много голям професионален опит. От всеки от тях, както и от тези, с които съм работила през годините, аз съм научила много, подкрепяме се взаимно и мисля, че ако бъда избрана за председател, ще мога да разчитам и занапред на тази подкрепа. Много е важно за мен, че независимо от всичко, това са хората, които няма да се поколебаят да ти посочат грешките и винаги те държат здраво стъпил на земята. Изключително важно е, че и

администрацията на съда също се състои от много опитни служители, които знаят, че изискванията към работата и личността им са високи и се стремят да отговорят на тях.

Предвид на изложеното, решението да се кандидатирам да заема длъжността на административен ръководител на нашия съд, беше едновременно и трудно, и лесно. Никога не съм се страхувала да нося отговорността, искам да дам добър пример и да вложа енергията си в подобряване на работата на съда във всички аспекти. Вярвам, че към това би се стремял и всеки един колега и това беше основна причина да не се кандидатирам за административен ръководител още след откриване на първата процедура. Сега смяtam, че съм напълно готова и мотивирана и ще се радвам да получа подкрепа за моята кандидатура, ще вложа всички свои способности и енергията си, без да жаля усилия, като никога не забравям, че управлението на съда е колективен труд.

В кариерата си на юрист съм работила само като съдия. Имам повече от 28 години стаж, част от който и като заместник-председател на нашия съд и в Районен съд Търговище. Разглеждала съм дела от всякакъв характер – гражданска, наказателни, административни, търговски, фирмени. Затова имам поглед върху работата във всички отделения и мисля, че мога да преценя трудностите за всеки един съдия. Това ми дава и увереност, че ще мога да балансирам при отстояване на интересите и авторитета на всички. От много време съм в състава на гражданското отделение на съда, като в годините между 2009-2012 бях и негов председател и заместник на административния ръководител. Разглеждам и много търговски дела, а инцидентно – и наказателни. Затова имам отношение към начина на организация на работата в съда, към проблемите през годините и знам как те са били решавани. Познавам много добре работата и колегите от трите районни съдилища – Търговище, Попово и Омуртаг, давала съм препоръки при ежегодните ревизии на дейността им. Искам да запазя добрите практики и да надградя постигнатото. Ще бъда отворена към идеите на колегите и служителите и ще разчитам на тяхната инициативност, ще се стремя да я провокирам и оценявам. Не на последно място ще посоча и това, че от много години отговарям и за връзките на съда с медиите и имам опит в отразяването на събития, в изграждането на авторитета на съда пред обществото. Мисля, че имам принос за по-голямата откритост и за огласяване на добрите практики. Работя много и за различните образователни програми, търся контакти с младите хора, участвам като лектор и координатор.

Това, което смяtam за най-важно е хората, гражданите, да припознаят съда като място за отстояване на техните права, като институция на правовата държава, като храм на законността и справедливостта. За някой тези думи може и да звучат патетично, но аз

го мисля и чувствам точно така, стремя се в работата и в живота да допринасям за постигането на тази цел.

Трябва да бъде запазено и високото качество на правораздаване в целия район на Окръжен съд Търговище и да се повиши, като продължат усилията за еднаквото прилагане на закона към всички граждани.

Не случайно и мотото, което е изписано на централно място в сградата на съдебната палата и избрано от съдиите е: „Всички ние се покоряваме на закона, за да бъдем свободни.” Законът е този, който ни прави и независими.

Това е моята лична мотивация и се надявам да бъда припозната като подходящия кандидат за заемане на длъжността, за която кандидатствам.

Концепцията ми за управление се гради както на личните ми мотиви, така и на анализа на дейността на съда през последните години. Използва съм данните от годишните доклади за дейността на Окръжен съд Търговище, статистики, статии, разговори с колеги и служители.

II. Анализ да дейността на съда в последните години. Достижения и проблеми.

Специфичното е, че към момента на изготвяне на концепцията, все още не са направени официално статистическите отчети за дейността на съда през 2019 г., както и отчетният доклад. Затова са ползвани данните за 2018 г. и частично за 2019 г.

Правораздавателната дейност на съда се осъществява в район, който съвпада с границите на административната област Търговище. До голяма степен постъпленията и броят на делата зависи от демографските показатели и икономическата активност на населението.

По площ област Търговище е една от най-малките области в страната – 2710,4 кв.км., като в голяма степен е близка до съседната ни Разградска област и област Силистра, които са в рамките на същия апелативен район, този на Апелативен съд гр. Варна.

През последните пет години населението в областта намалява: от 116 420 жители през 2014 г., на 111 597 през 2018 г.

Около 25% се запазва делът на наетите по трудово и служебно правоотношение спрямо общия брой на жителите.

Увеличава се обаче процентът на икономическа активност на населението между 15 и 64 годишна възраст – от 57,8% през 2014 г., на 70,9% през 2018 г.

Нараства и средната годишна заплата на наетите по трудово и служебно правоотношение: от 7465 лв. през 2014 г., на 10 833 лв. през 2018 г. Намалява абсолютният брой на безработни лица.

Нарастват и чуждестранните инвестиции в нефинансовите предприятия прогресивно, всяка година: от 198 286 200 евро през 2014 г. на 280 506 000 евро през 2018 г.

Относителният дял на домакинствата с достъп до интернет се увеличава от 41,8% през 2014 г. на 65,7% през 2018 г. Лицата между 16 и 74 годишна възраст, които ползват ежедневно или ежеседмично интернет, се увеличава като относителен дял от 31,5% през 2014 г., на 56,9 % през 2018 г.

По отношение възприятията на бизнеса за средата, в която работи, по данни на Института за пазарна икономика, в област Търговище се наблюдава едно от най-ниските нива за усещане за корупция в страната. Търговище се възприема като област с много ниско ниво на корупция, както от местните фирми, така и от гражданите, нещо, което е уникално за страната. По отчетената скала от 1-5, където 1 е наличие на сериозни слабости, а 5- липсата на слабости, показателите са 4,2 за работата на администрацията и 4,7 за усещането за корупция. Т.е. гражданите на областта очевидно нямат усещане за развитие на корупционни практики в област Търговище.

Затова не е и учудващо, че и престъпността в областта и в рамките на съдебния район е ниска. За 2018 г. по данни на ОД на МВР Търговище, областта е на предпоследно място по брой на престъпленията за т. нар. битова престъпност. Висока е разкриваемостта на регистрираните престъпления, като през 2017 г. тя е била 66,77%, а през 2018 г. 69,29%. Най-голям е делът на престъпленията против собствеността – над 46%, следвани от общоопасните – 38%. Най-малък е делът на престъпленията против личността. Такива са данните и от последния доклад за дейността на Окръжна прокуратура Търговище.

На този фон, ето как се развива и работата на съда през последните години:

КАДРОВА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ

Магистрати:

През 2018 и 2019 година щатът на Окръжен съд Търговище е бил с 13 бройки за магистрати – 12 щата за съдии и 1 щат за младши съдия.

С решение на СК на ВСС по Протокол №16/20.09. 2016 г. съдия Бонка Янкова е избрана за член на Комисията по атестирането и конкурсите, преизбрана и за мандат 2017/ 2018 г., а от началото на 2019 година и към момента е командирована във ВКС, наказателна колегия.

Със Заповед № РД-0701/14.11. 2017 г. на Административния ръководител – председател на Апелативен съд Варна, съдия Д.

Сапунджиева е командирована в Апелативен съд Варна. От средата на 2018 г. младши съдия Вангелова беше назначена за районен съдия във Варненския районен съд

Правораздавателната дейност на съда през 2018 г. е осъществявана от 10 съдии. В началото на месец март 2019 година съдия Силвия Петрова – административният ръководител и председател на съда, се пенсионира. Така, през по-голямата част на изминалата година, съдът работи в състав от 9 съдии: Тихомир Петков – заместник председател и ръководител на „Гражданско отделение”, изпълняващ функциите на административен ръководител в момента. Татяна Йорданова- заместник председател и ръководител на „Наказателно отделение”, Мариана Иванова, Милен Стойчев, Татяна Даскалова, Бисера Максимова, Ангел Павлов, Мирослав Митев и Йордан Иванов. Всички съдии са със съдийски стаж над 22 години. Всички са с ранг „Съдия във ВКС и ВАС“, което е доказателство за висок професионализъм на състава на съда.

Следва да се отбележи обаче, че през 2019 година предстои пенсионирането на съдия Т. Йорданова, която е и заместник-председател и наказателен съдия.

Служители:

Според определеното от ВСС щатно разписание, към 01.01. 2018 година, администрацията на Окръжен съд гр. Търговище се състои от 23-ма съдебни служители, от които: съдебен администратор, главен счетоводител, административен секретар, системен администратор, 6 бр. съдебни секретари, 6 бр. съдебни деловодители, съдебен архивар, 3-ма призовкари, шофьор и 2-ма чистачи.

Всички назначени служители отговарят на изискванията на Единния класификатор.

Служителите в Окръжен съд Търговище са с дългогодишен стаж в съдебната система, с професионален опит, компетентност и отговорност при изпълнение на задълженията им. Полаганите от тях усилия спомагат за бързото и качественото обслужване на гражданите и за утвърждаване авторитета на институцията. С работата си съдебните служители допринасят за добрите резултати при насрочването, разглеждането и приключването на делата, което обуславя получените от тях много добри оценки при годишното им атестиране. Почти всички съдебни служители имат най-високия ранг в системата – първи, като един е с втори, един с трети и един с четвърти ранг. Има двама служители, които са над 65 годишна възраст, като общо трима са в пенсионна възраст. В края на 2019 г., при ежегодната атестация на служителите са постигнати следните резултати: от 23- ма служители, подлежащи на атестация, 19 имат оценка „отличен“, а 4 – „Много добър“.

Структура и управление на съда

В съдебния район, освен ОС Търговище, се включват 3 районни съдилища - в градовете Търговище, Попово и Омуртаг. Районът на РС Търговище съвпада с административните граници на Община Търговище. Районен съд Попово осъществява дейността си на територията на общините Попово и Опака, а РС Омуртаг – на територията на общините Омуртаг и Антоново.

Управлението на съда се осъществява на база изработени правила и норми, свързани с изискванията на Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор, които се актуализират ежегодно. За доброто управление на съда са утвърдени и се прилагат правила за случайно разпределение на делата, правила за предоставяне на достъп до обществена информация, правила за публикуване на съдебните актове, правила за възлагане на обществените поръчки, правила за събиране на съдебните вземания, правила за извършване на звукозапис, правила за изплащане възнаграждения и разходи на вещи лица, съдебни преводачи и свидетели, правила за работа на съдебните заседатели и др.

Създадената организация на работа в съда позволява административните и правораздавателните процеси да се развиват своевременно, а възникналите отклонения да бъдат адекватно разрешавани, за да не се отразяват на бързината и качеството на правораздаването и съществуващи го и осигуряващи неговото осъществяване други дейности.

Съдът се ръководеше от Председател - съдия Силвия Петрова, от 23.07. 2014 г. до 04.03. 2019 г.

Заместник председатели:

съдия Тихомир Петков, който изпълнява и функциите на административен ръководител след пенсионирането на съдия Петрова и е председател на „Гражданско и търговско отделение“;

съдия Татяна Йорданова – председател на „Наказателно отделение“.

Дейността на съда е разпределена в три отделения - „НАКАЗАТЕЛНО“, „ГРАЖДАНСКО“ и „ТЪРГОВСКО“.

Анализ на правораздавателната дейност на съда

ПОСТЪПИЛИ ДЕЛА

2019 - 701 бр.

2018 - 599

2017 - 675

2016 - 700

Видно е, че през 2018 г. имаше драстично намаляване на броя на делата и това беше за сметка на гражданските. За 2019 г. броят на делата се е увеличил със 102, като е променена тенденцията за намаляване, а увеличението идва именно от гражданските дела, както ще се види от следващите данни. Като се има предвид и намаленият състав на реално работещите съдии, в сравнение с 2016 г., през 2019 г. има увеличение на натоварването на съдиите като цяло, но това е за гражданските и търговските.

ОБЩО ГРАЖДАНСКИ И ТЪРГОВСКИ –

2019 - 464 бр.
 2018 - 353
 2017 - 411
 2016 - 446

Видно е, че в четиригодишния период, през 2019 година гражданските и търговските дела са най-голям брой.

ОБЩО НАКАЗАТЕЛНИ –

2019 - 237 бр.
 2018 - 246
 2017 - 264
 2016 – 254

Т.е. при наказателните дела има сравнителна стабилност, без големи амплитуди в постъпленията, но все пак продължава тенденцията за намаляване на броя дела.

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ ПО ВИДОВЕ:

ГРАЖДАНСКИ ДЕЛА -

2019 - 377 бр.
 2018 - 192
 2017 - 289
 2016 - 283

Първоинстанционни –

2019 г. – 63/без частни – 10 бр./,
 2018 – 50
 2017 - 66
 2016 - 40
 Въззивни
 2019 – 285 бр., от които 87 бр. въззивни частни,
 2018 – 142
 2017 - 223
 2016 - 243

ТЪРГОВСКИ ДЕЛА:

2019 – 83 бр.,

2018 – 161

2017 – 106

2016 – 142

Първоинстанционни

2019 – 83/ има още 18 бр. ч.т. или общо 101 бр./

2018 -106 бр.

2017 - 62

2016 - 76

Въззивни 2018 - 55 броя дела, при 44 броя дела за 2017 г. и 66 броя за 2016 г.

Следва да се посочи, че в **периода между 2012 г. и 2018 г.** в съда се образуваха въззивни търговски дела, с оглед на възприетата практика в апелативния район. От 2019 г., по жалби срещу решенията на районните съдилища по граждански дела, се образуват само въззивни граждански дела, така както би трябвало да бъде. Изводът, който може да се направи е, че през последните две години броят на същинските търговски дела – само първоинстанционните, е по-голям от предходните две години.

НАКАЗАТЕЛНИ ДЕЛА:

2019 г. – 237 бр.

2018 г. – 246 ,

2017 г. – 264

2016 г. – 254

Първоинстанционни

2019 г. – 167 бр.

2018 –151

2017 – 123

2016 – 134

За 2019 г. наказателните дела от общ характер, т.е. първоинстанционните дела, по които се постановяват присъди, са били 30 на брой. От тях 17 са били по споразумение, което означава, че са произнесени 13 присъди по първоинстанционни наказателни дела.

Въззивни

2019 – 68 бр., от които 21 бр. частни.

2018 – 95

2017 – 141

2016 – 120

Драстично е намалението на възвивните наказателни дела, при относително запазване на общия брой на делата. Анализът какви са причините за това, предстои да бъде направен, особено след изготвяне и на статистическите данни за работата на районните съдилища и прокуратурата и данните за престъпността.

ОБЩИЯТ ИЗВОД, който може да се направи е, че през 2019 г. е налице нова тенденция и тя е за увеличение на гражданските дела. При намален състав на съдиите през годината, увеличава се натовареността на съдиите, разглеждащи възвивни граждански дела.

СРОЧНОСТ НА ПРАВОРАЗДАВАТЕЛНАТА ДЕЙНОСТ

приключили в 3-месечен срок дела

2019 г. – 691 бр., от които 628 броя в 3-месечен срок или 91%.

2018 г. - 594 броя, от които 534 броя в 3-месечен срок или 90%.

2017 г. - 712 броя, от които 656 броя в 3-месечен срок или 92%.

2016 г. - 640 броя, от които 610 броя в 3-месечен срок или 95%.

ПОСТАНОВЕНИ В 1-МЕСЕЧЕН СРОК СЪДЕБНИ АКТОВЕ ЗА ГРАЖДАНСКИТЕ ДЕЛА И 2-МЕСЕЧЕН СРОК СЪДЕБНИ АКТОВЕ ПО НАКАЗАТЕЛНИТЕ ДЕЛА за 2018 г.

За 2019 г. все още няма отчетени резултати, но съм сигурна, че делата на 100% се решават в едномесечен срок.

За 2018 г. от свършените 354 броя граждански и търговски дела, по всички тях, съдебните актове са постановени в 1-месечен срок.

От свършените 240 броя наказателни дела, по 237 от тях съдебните актове са изгответи в 2-месечен срок и 3 извън този срок.

КАЧЕСТВО НА СЪДЕБНИТЕ АКТОВЕ Общо граждански, наказателни и търговски:

Общо обжалвани през 2019 г. – 97, от които решения – 50, определения – 47 бр.:

Потвърдени решения – 31 бр. – 62%

Изменени решения – 8 бр. – 20%

Отменени решения – 9 бр. – 18%

Потвърдени определения – 34 бр. – 72%

Изменени определения – 1 – 3%

Отменени определения – 12 бр. – 25%

2018 г. - 96 броя дела, от които: Решения - 54 бр., Определения - 42 броя.

Потвърдени решения - 41 броя дела -76%

Изменени решения - 11 броя дела или 20%
 Отменени решения - 2 броя дела или 4%.

Потвърдени определения - 30 броя или 71%
 Изменени определения - 4 броя или 10%
 Отменени определения - 8 броя или 19%

Общо обжалвани през 2017 г.- 130 броя дела, от които:

Потвърдени - 42 бр. дела или 70%

Изменени - 11 бр. дела или 18%

Отменени - 7 бр. дела или 11%.

Общо обжалвани през 2016 г. - 92 броя дела, от които:

Потвърдени - 67 броя дела или 73%

Изменени - 13 броя дела или 14%

Отменени - 12 броя дела.

На какво се дължи спадането на процента на потвърдените актове през 2019 г. ще трябва да се установи при подробния анализ на причините, за което към момента нямам данни.

НАТОВАРЕНОСТ – ПО ЩАТ И ДЕЙСТВИТЕЛНА НАТОВАРЕНОСТ,

Средно месечната натовареност **по щат** на един съдия на база 12 месеца е:

2019 – 5,07

2018 – 4,38

2017 – 5,12

2016 – 4,55

по свършени дела –

2019 – 4,43

2018 – 3,81

2017 – 4,56

2016 – 3,81.

Предвид намаления състав на съда и увеличения брой граждansки дела, може да се каже, че действителната натовареност е увеличена. За гражданските и търговските съдии през 2019 г. тази натовареност е 7,25 по дела за разглеждане и 6,24 по решени. На наказателните съдии е 3,74 по дела за разглеждане и 3,36 по решени. Тук следва да се има предвид, че реално наказателните съдии са с двама по-малко от щата, а гражданските – с един.

Средно месечната **действителна** натовареност на база 12 месеца е:

по дела за разглеждане –

2019 – 7,19 бр.

2018 – 5,22

2017 – 5,26
 2016 – 4,72
 по свършени дела –
 2019 – 6,28 бр.
 2018 – 4,53
 2017 – 4,68
 2016 – 3,95

Средната действителна натовареност на един съдия от Окръжен съд Търговище е по-ниска от средната действителна натовареност на окръжните съдии в страната, както спрямо делата за разглеждане, така и спрямо свършените дела.

От статистическите данни за работата на съдилищата в страната за първите 6 месеца от годината за 2019 г. е видно, че ОС Търговище има най-ниска натовареност по щат от окръжните съдилища и е на предпоследно място по действителна натовареност.

Това обаче е предпоставка за по-голяма задълбоченост при подготовката на делата, вземането на необходимите мерки за по-бързото им решаване в разумни срокове и постановяването на качествени и обосновани съдебни актове.

Тук е мястото освен това да се посочи, че предвид малкия състав на съда, няма специализация по отношение на делата в отделенията, като е обхваната материя от целия спектър на гражданското и търговското право от една страна и наказателното от друга. Според мен е важно това да се отбележи при отчитане на натовареността на по-малките съдилища, в сравнение с тази на по-големите. Полагат се много повече усилия за поддържане на квалификацията и запознаване със съдебната практика по дадена материя. В допълнение на това следва да се отбележат и случаите, когато се налага съдии от гражданско и търговско отделение да бъдат докладчици по наказателни дела. Макар и рядко, такива случаи са налице и то по дела, които очевидно са създали трудности до този момент.

Освен пряка правораздавателна дейност през отчетния период, съдиите в Окръжен съд Търговище са извършвали и други дейности – в комисията по етика, участия в комисии за проверки на работата на общата и специализирана администрация /атестационна комисия/, комисия за извършване на годишна инвентаризация, за проверки на работата на районните съдилища. Част от съдиите от Окръжен съд Търговище активно участват в изнасяне на лекции по образователна програма „Съдебната власт - информиран избор и гражданско доверие. Отворени съдилища и прокуратури“. Особено активни са съдиите от Окръжен съд Търговище в даване на становища по образуваните Тълкувателни дела на ВКС.

ДЕЙНОСТ НА НАКАЗАТЕЛНО ОТДЕЛЕНИЕ

В НАКАЗАТЕЛНО ОТДЕЛЕНИЕ на Окръжен съд Търговище има 6 съдии - Татяна Йорданова, Десислава Сапунджиева, Бонка Янкова, Ангел Павлов, Мирослав Митев и Йордан Иванов, като реално работят 4, предвид посочените по-горе командировки на съдия Янкова и съдия Сапунджиева.

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА НАКАЗАТЕЛНИТЕ ДЕЛА:

Разпределението на делата се извършва на принципа на случайното разпределение като се използва утвърден от ВСС програмен продукт. Постъпилите наказателни дела се разпределят по следните групи дела: НОХД, НОХД гл.29 НПК, НОХД чл.219, чл.252-260 НК, Споразумения по чл. 381 НПК, НАХД, НАХД по чл.83а-83е ЗАНН, ЧНД, ЧНД-чл.451 НПК, ЧНД по чл. 243 НПК, ВНОХД, ВНЧХД, ВНАХД, ВЧНД и ВЧНД по чл. 243 от НПК, ВНОХД - граждански съдии. Такива са данните от годишния доклад от 2018 г. Нямам достъп до системата за разпределение и затова не мога да кажа дали тези групи са запазени. Според мен групите са прекалено много, а някои според мен се и повтарят.

За разпределението на делата в Окръжен съд Търговище са изработени Вътрешни правила за случайното разпределение на делата в ТОС още със създаването на разпоредбата на чл. 9 от ЗСВ през 2009 година. В момента, считано от 01.10. 2015 г. за случайно разпределение на делата се използва Централизирана система за разпределение на делата, която е въведена в действие с Решение на ВСС по протокол № 37/20.09. 2015 г. от заседание на Комисията по професионална квалификация, информационни технологии и статистика при ВСС. Достъпът до програмата се осъществява с Квалифициран електронен подpis, потребителско име и парола, които се въвеждат при всяко разпределение на делата. Разпределението на делата е регламентирано със заповед на председателя на съда.

Приетите правила за случайно разпределение на делата са актуализирани, съобразно утвърдените от ВСС програмни продукти. Липсва вътрешна специализация между съдии от отделението. Разпределението се извършва на случаен принцип между всички съдии при пълна натовареност от 100%, с изключение на зам.-председателя на отделението, който е с 90% натовареност. Когато всички съдии от това отделение не могат да участват в разглеждането на дадено

наказателно дело, това дело се разпределя чрез системата за случайно разпределение на делата между съдиите от останалите две отделения, като със заповед на Председателя на ТОС е създадена нова група дела - „НК-граждански и търговски съдии“.

Отклоненията от принципа на случайното разпределение винаги се мотивират. От избора се изключва съдия, който не може да участва в разглеждането на съответното дело по общите причини, визирани в чл. 29, ал. 1 от НПК. Освен това, изключва се от разпределението съдия в отпуск за дела по чл. 243 и чл. 341 НПК. При дела по чл. 64 и 65 от НПК /първоинстанционни и въззвивни/ при разглеждането им последователно от двама съдии, при следващо производството делото се разпределя между първоначално участвалите състави и съдии.

В отделението се разпределят дела „по дежурство“. Графикът за дежурствата е шестмесечен и се изготвя от зам.председателя и ръководител на отделението - съдия Йорданова. Броят и видове разпределени и решени дела в края на годината е еднакъв за всички съдии, но през годината, особено с новия продукт за случайно разпределение на делата, това не се получава. Следва да се има предвид, че малкият брой НОХ дела, както и създадените многобройни групи дела по предмета на делото, дори и в края на отчетния период, не дава възможност за пълно изравняване натовареността на всички съдии от отделението по този вид дела.

НАКАЗАТЕЛНИ ДЕЛА I-ва инстанция:

Дела за разглеждане

2019 – 180

2018 - 160

2017– 129

2016– 140.

- постъпили – 2019 – 167 бр., 2018 - 151 броя дела, при 123 броя дела за 2017 г. и 134 броя за 2016 г.

- несвършени към 01.01. 2018 година - 9 броя дела при 6 броя дела за 2017 г. и 6 бр. за 2016г.

Свършени дела - 147 броя дела при 120 броя дела за 2017 г. и 134 броя за 2016 г., от които:

Свършени дела в 3-месечен срок: - 136 или 93% при 115 или 96% за

2017 г. и 126 или 94% за 2016 г.

По отношение тази част на отчетните доклади, не мога да кажа, как точно са сумирани делата по видове. Според мен данните в отчетите по приложение № 1, трябва да бъдат отразявани и в докладите, защото има много по-голяма яснота. Именно на базата на отчетната форма за 2019 г. е видно, че делата за разглеждане през 2019 г. са следните:

НОХД- Постъпили – 30, останали от преди 12, общо 42

Частни-Постъпили – 67, останали от преди 1, общо 68

Разпити-Постъпили– 70, останали от преди 0, общо 70

В показателя бързина по този вид дела се наблюдава запазване на резултата през периода 2016-2018 г.

Средно за наказателните дела от първа инстанция по посочените три групи за 2019 г. , резултатите са следните: 90% от делата са приключили в 3-месечен срок средно. От тях НОХД – 74%, ЧНД-първа-97%, Разпити-99%.

Съдът е спазвал визирания в чл. 252, ал. 1 от НПК двумесечен срок за насрочване на делата и този по чл. 271, ал.10 от НПК, като делата са отлагани за срок не по-дълъг от 3 месеца.

НАКАЗАТЕЛНИ ДЕЛА II инстанция

Дела за разглеждане:

2019 – 89 бр., от тях ВНОХД-62 бр., ВЧНД-25, ВНАХД-2 бр.

2018 -112 броя, от тях 55 броя- ВНОХД; 46 - ВЧНД; 11 - ВНАХД

при 155 броя за 2017 г. от тях 70 - ВНОХД; 67 - ВЧНХД; 18 - ВНАХД

136 броя за 2016 г., от които 70 - ВНОХД; 61-ВЧНД; 5 - ВНАХД.

Свършени дела

2019 – 74 бр.

2018 – 93

2017 - 138

2016 г. и 122

- в срок до 3 месеца –

2019 – 83%

2018– 76%

2017– 88,4%

2016– 96%.

Тук следва да се посочи, че от ВНОХ дела през 2019 г., 66% са разгледани в срок от 3 месеца. За мен именно това е важният показател. Нямам данни от докладите какъв е бил той през предходните години, но

този анализ ще бъде направен скоро.

Несвършени 2019- 15 бр., 2018 бр.- 19 броя дела или 17% при 17 броя дела или 11% за 2017 г. и 14 броя или 10,2% спрямо делата за разглеждане, за 2016 г.

СРЕДНА НАТОВАРЕНОСТ ПО НАКАЗАТЕЛНИ ДЕЛА

За 2019 г. още няма точни данни за действителната натовареност според отработените човекомесеци за наказателните съдии, но като се има предвид, че отделението е работило с 4 человека през цялата година, спрямо делата за разглеждане натовареността е била – 5,6 бр., спрямо постъпилите дела – 4,9 бр.

Спрямо постъпилите дела – 2018 -5,12 при 4,25 за 2017 г.

Спрямо делата за разглеждане е 5,66, при 4,6 за 2017 г. и 3,29 за 2016 г.

Спрямо свършените дела е 2019 – 5 бр., 2018 - 5, при 4,15 за 2017 г. и 3,05 за 2016 г.

Увеличената натовареност в последните две години, е в резултат на намаления състав на отделението.

КАЧЕСТВО НА НАКАЗАТЕЛНИТЕ СЪДЕБНИ АКТОВЕ:

Обжалвани и протестирали :

2019 – 21 бр.

Потвърдени 13 бр. – 62%

Изменени 3 бр.– 15%

Отменени – 5 – 23%

2018 –**28** броя дела при **29** броя дела за 2017 г. и **27** броя за 2016г.,

Потвърдени - **18** или **64%**, при 14 броя или 48% за 2017г.и 63% за 2016г.

Изменени - **6** или **22%** при 9 броя или 31% за 2017г. и 22% за 2016 г.

Отменени - **4** броя дела или **14%**, при 6 броя или 20% за 2017г. и 11% за 2016г.

По видове обжалвани съдебни актове:

Присъди и решения:

2019 – 9 бр., 2018–13 броя, при 15 броя за 2017 г.

потвърдени – 2019 – 6 бр.– 67%, 2018 – 7 – 54%

изменени – 2019 – 2 бр.– 22%, 2018 – 5 – 38 %

отменени – 2019 – 1 бр.– 11%, 2018 1 – 8%

Определения – 2019 – 12 бр., 2018 – 15 броя

Потвърдени – 2019 – 7 бр.– 58%, 2018 – 11 – 73%

Изменени – 2019 1 бр.– 8%, 2018 – 1 – 7%

Отменени - 3 – 20%

Тези резултати говорят за много добро качество на правораздавателната дейност в съда по наказателни дела.

Специално внимание искам да отделя и на това, че колегите от „Наказателно отделение“ както през 2018 г., така и през 2019 г., бяха сред лидерите, които осъществяваха действия по Закона за европейска заповед за разследване. Бяха проведени множество разпити на свидетели по наши дела чрез видео-конферентна връзка, на територията на няколко държави от Европейския съюз, както и такива, по искания на други държави от съюза. Може да се каже, че за съдиите от „Наказателно отделение“ това се превърна в рутинна работа.

ДЕЙНОСТ НА ГРАЖДАНСКО ОТДЕЛЕНИЕ

В ГРАЖДАНСКО ОТДЕЛЕНИЕ на Окръжен съд Търговище работят 3-ма съдии - Тихомир Петков, Милен Стойчев и Татяна Даскалова, като същото се ръководи от заместник-председател - съдия Тихомир Петков. Тези трима съдии разглеждат първоинстанционните гражданско дела. Въззвивните такива се разглеждат както от съдиите от гражданско, така и от търговското отделение – съдия М. Иванова и съдия Б. Максимова. Съдия Иванова е изключена при разпределението на трудовите спорове като докладчик, а съдия Максимова – при делбите. Това е направено по решение на ОС на съдиите и предвид натовареността на съдиите от ТО.

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ГРАЖДАНСКИТЕ ДЕЛА:

Разпределението на делата в отделението се извършва по утвърдените Вътрешни правила и при спазване на Единната методика за приложение на принципа за случайно разпределение на делата. Последните се разпределят в следните групи: Гр.дела - I инстанция, облигационни и вещни искове, гр.дела - чл. 100 от СК, гр.дела - други, гр.- иск по ЗПКОНПИ, гр.- по СК, ч.гр.д., гр.11- вещни искове, делби, други, искове по СК, облигационни искове, трудови спорове и В.Ч.Гр.Д. И тук някои групи са излишни и би трябвало да се осмисли оставането им занапред.

Липсва вътрешна специализация между съдиите. Разпределението се извършва на случаен принцип между всички съдии на 100%, с изключение на зам.-председателя на отделението, който е с 90% натовареност и председателя на съда, който е с 80% натовареност. Гражданските дела не се разпределят по дежурство.

По въззвините гражданска дела няма обособени постоянни състави, поради малкия брой на съдиите. Изготвя се график на заседанията за няколко месеца, като се определят различни състави за съответните срокове. Така се осигурява още по-голямо разнообразие и гарантиране на принципа на случайно разпределение. По препоръка на Апелативен съд Варна бяха обособени постоянни състави за разглеждането на въззвините частни гражданска дела, като съдия Максимова участва в два такива. Съдиите от гражданско и търговско отделение участват в постоянните състави и по въззвини частни наказателни дела.

ГРАЖДАНСКИ ДЕЛА I инстанция – искови и частни гражданска

Дела за разглеждане – 2019 – 73 бр., при 65- 2018, 73 за 2017 г. и 54 за 2016 г.

Брой свършени -2019 – 69 бр., 2018 - 53 броя дела, при 57 броя дела за 2017г. и 47 за 2016г., от които:

в срок до 3 месеца –

2019 – искови производства- 55 бр. или 93%, частни – 10 бр.-100%

Или средно 96,5%- изключителна бързина по гражданските дела.

2018 - 43 броя или 81% при 49 броя дела или 86% за 2017 г. и 42 или 89,4% за 2016 г.

От приключилите към 31.12. 2018 година общо 53 броя дела, 10 броя дела са приключили над 3 месеца.

7 броя дела са приключили в срок от 3 до 6 месеца.

2 броя дела са приключили в срок от 6 м. до 1 година

1 брой дело е приключило в срок над 1 година.

Прогласеният в чл. 13 ГПК принцип за разглеждане и решаване на делата в разумен срок е формулиран в унисон с изискванията на чл. 6, т. 1 от КЗПЧОС, поради което, така установеният принцип следва да се прилага съобразно установените европейски стандарти - предмет на делото, фактическа и правна сложност, страни в производството, процесуалното поведение на страните в процеса, спазването на процесуалните срокове от страна на съда в хода на администриране и разглеждане на делото.

Изхождайки от горните критерии и предвид извършения анализ на причините за продължителност на делата, се налага изводът, че същите се

разглеждат в разумни срокове.

Частните граждански дела в ТОС по принцип са малко на брой и те касаят само обезпечения на бъдещи искове. Разглеждат се в законния срок - в деня на постъпването им.

Всички решения и определения по първоинстанционни граждansки дела се изписват в законните срокове. Като част от състава на това отделение мога да кажа, че срочното изготвяне на съдебните актове, е абсолютен стандарт за всички колеги и не само това – много от решенията се пишат в срок не по-голям от 1-2 седмици.

ДЕЛА С ОТМЕНЕН ХОД ПО СЪЩЕСТВО НЯМА

ГРАЖДАНСКИ ДЕЛА II инстанция

Дела за разглеждане – постъпили и останали от преди 2019 – 295 бр., от които 205 В.гр. и 90 В.ч.гр.

2018 – 165 , от които–в.гр.- 120 броя дела и частни жалби - 45 броя, при 290 броя дела за 2017 г., от които в.гр.- 205 броя и частни жалби - 85 броя

и 252 за 2016 г, - в.гр. -188 бр. и частни жалби – 64.

Свършени дела –

2019 г.– 270 бр.

2018 – 157

2017 – 267

2016 – 185

в срок до 3 месеца –

2019 – 266 бр. или 98,5%

2018 –153 или 97,4%, при 260 или 97% за 2017 г. и 183 или 99% за 2016 г.

Видно е, че почти всички второинстанционни граждански дела се разглеждат в изключително кратки срокове. Изключенията са малко, при фактическа и правна сложност на делото, както и при съвпадане с периода на съдебната ваканция. През годините е видно, че по този показател има стабилност.

Всички дела по бързите производства са приключвали в срок до 3 месеца. Възвивните частни граждански дела на 100% се разглеждат в срок до 1 месец.

Като правило следва да се посочи това, че всички съдебни актове се постановяват в законните срокове - едномесечен за производствата по общия ред и двуседмичен за бързите производства. И за този показател,

подробният анализ посочва доста по-кратки срокове за изготвяне на съдебните актове по голяма част от делата.

НАТОВАРЕНОСТ ПО ГРАЖДАНСКИ ДЕЛА

Действителната натовареност на съдиите, разглеждащи граждански и търговски дела е:

2019 – 7,7 бр. по постъпили, и 8,7 бр. по дела за разглеждане. Тук следва да се отбележи, че това е при отчитане на работа на 5 бр. съдии в гражданско и търговско отделение/изчисленията са мои, не от оф.доклад/.

2018 г. по постъпилите дела - 4,36 при 5,7 за 2017 г. Спрямо дела за разглеждане - 5,21 – 2018 г., при 7,1 за 2017 г. и 5,25 за 2016 г.

Спрямо свършени дела – 2019 – 6,24, 2018 – 4,77.

През 2018 г. имаше драстично намаление на гражданските дела. Следва да се отбележи обаче, че през 2019 г. има голямо увеличение на този род дела в нашия съд. Какви са действителните причини за това ще може да се каже при изготвяне на докладите за дейността на съдилищата през 2019 г. Възможно е една от причините да са подобрените икономически показатели в развитието на страната. Но лично аз смятам, че това е в следствие и на промяната в ГПК по отношение заповедното производство и предявяването на исковете по чл. 415 от ГПК, когато дължникът е уведомен по реда на чл. 47, ал. 1 от ГПК, чрез залепване на уведомление. В този случай заявителите са длъжни да предявяват съответните искове. По тези дела, в много от случаите се стига и до обжалване на първоинстанционните решения.

КАЧЕСТВО НА ГРАЖДАНСКИТЕ СЪДЕБНИ АКТОВЕ

ОБЖАЛВАНИ първоинстанционни и възвивни гражданска дела:

2019 г. – 42 бр., 2018 г. - общо 46 броя дела, при 66 броя дела за 2017 г. и 42 броя за 2016 г.

Обжалвани съдебни решения – 2019 – 24 бр., 2018 – 30 броя, при 34 броя за 2017 г. и 26 бр. 2016 г.

Обжалвани определения -2019 –18 бр., 2018 – 16 броя, при 32 броя за 2017 г. и 16 броя за 2016 г.

Резултатите от обжалването са следните:

РЕШЕНИЯ:

Потвърдени – 2019 – 14 бр. или 58%, 2018 г.- 27 или 90%, при 28 бр. или 82% за 2017 г. и 20 бр. или 77% за 2016 г.

Изменени – 2019 4 бр. – 17%, 2018 г. -3 бр. или 10%, при 4 броя или 12% за 2017 г. и 4 броя или 15% за 2016 г.

Отменени – 2019 – 6 бр.– 25%, 2018 – 0 –0%, при 2 броя или 6% за 2017 г. и 2 броя. или 8% за 2016 г.

Налага се извод, че изключително високото качество на постановените съдебни решения по граждански дела през предходната 2018 г., по някаква причина е влошено. Предстои причините да бъдат анализирани. Тук следва да се направи анализ дали отменените дела са въззвивни или първоинстанционни, до колко инстанции са стигнали, по какви въпроси има допуснати до касация.

ОПРЕДЕЛЕНИЯ:

Потвърдени - 2019 – 16 бр. – 89%, 2018 г. – 12 броя или 75%, при 25 броя или 78% за 2017 г. и 13 броя или 81% за 2016 г.

Изменени – 2019 -0 бр, 2018 г., 2018 – 1 брой или 6%, при 1 бр. или 3% за 2017 г.

Отменени - 2 бр.– 11%, 2018 – 3 броя или 18% при 2 броя или 6% за 2017г. и 2 броя или 13% за 2016г.

ДЕЙНОСТ НА ТЪРГОВСКО ОТДЕЛЕНИЕ

В ТЪРГОВСКО ОТДЕЛЕНИЕ от началото на месец март 2019 г. работят двама съдии - Мариана Иванова и Бисера Максимова, след пенсионирането на съдия Силвия Петрова, като отделението се ръководи от зам.-председател съдия Тихомир Петков.

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ТЪРГОВСКИТЕ ДЕЛА:

Разпределението на делата се извършва по утвърдени Вътрешни правила и при спазване на единната методика по приложение на принципа за случайно разпределение на делата. Те се разпределят в следните групи: жалби по чл. 25 от ЗТР, жалби по чл. 679 от ТЗ, търговски дела при отвод на съдии от търговско отделение, търговски дела, несъстоятелност, т.д.- чл.155 от ТЗ, Ч.Т.Д. и фирмени дела. Липсва вътрешна специализация между съдиите. Разпределението се извършва на случаен принцип като за съдиите Иванова и Максимова натовареността е - 100%.

След пенсионирането на съдия Петрова и увеличението на натовареността на търговските съдии, всички гражданска съдии са включени в разглеждането на голяма част от търговските дела. Изключение правят делата по несъстоятелност и тези по чл. 25 от ЗТР.

Изключения от принципа на случайно разпределение на делата винаги се мотивират.

ТЪРГОВСКИ ДЕЛА I инстанция

2019 г. – 83 бр., няма данни колко от тях са искови и колко по ЗТР.

Дела за разглеждане - 124 броя дела за 2018 г., при 88 броя дела за 2017 г. и 88 за 2016 г.

Брой свършени дела - 87 броя дела при 69 броя за 2017 г. и 63 за 2016 г., от които- в срок до 6 месеца/ по изменението на Методиката за контрол и проверка на статистическите данни с решение по протокол № 6 от 13.02. 2018 г. на СК на ВСС, с което 3-месечния срок за разглеждане на първоинстанционните търговски дела е променен „от 3 до 6 месеца“./

- 86 броя дела или 99%, при 50 броя дела или 72,5% за 2017 г. и 53 или 84% за 2016 г. т.e.

Брой на решените дела по същество 2018 г. – 71 броя, при 46 за 2017 г. и 38 дела, за 2016 г.

Всички съдебни актове са изписани в законния срок.

От първоинстанционните търговски дела, през 2018 г., след първото заседание по делото са отложени - 18 или 16%, при 19 или 23% за 2017 г. и 37,3 % за 2016 г.

Налице е значително подобряване /намаляване на отложените дела/ в посочения период.

ДЕЛА ПО НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТ

Производствата по несъстоятелност се разглеждат от двама съдии от „Търговско отделение“ при ТОС, а при техен отвод от още двама съдии от „Гражданско отделение“. Те разглеждат и някои от делата, които са преразпределени, след напускането на съдия от ТО през 2017 г.

През 2018 година са образувани общо 7 броя дела, от които 4 броя дела по молба на кредитор и 3 броя дела по молба на дължник, при 8 броя дела за 2017 г., от които 7 броя дела по молба на кредитор и 1 броя по молба на дължник и 4 броя дела за 2016г., от които 2 броя дела по молба на кредитор и 2 броя по молба на дължник.

Следва да се подчертава, че по делата за несъстоятелност ангажираността на съдия-докладчика е твърде голяма, с оглед самия характер на производството и необходимостта от произнасяне на съда по обикновено голям брой молби, свързани с хода на производството, депозирани от синдика, дължника или кредитор в производството по несъстоятелност и то в указаните в ТЗ кратки срокове.

Освен отчитания брой решения, постановени в производството по несъстоятелност, се постановяват и множество междинни съдебни актове. Липсата на специфични критерии за отчитане натовареността на съдиите, разглеждащи дела по несъстоятелност не дава възможност за реална оценка на тяхната дейност.

КАЧЕСТВО НА СЪДЕБНИТЕ АКТОВЕ:

Обжалвани дела: 2019 – 34 бр., 2018 г. – 5 броя съдебни акта, при 39 броя за 2017 г. и 1 бр. дела за 2016 г., от които

Решения -2019 – 17 бр., 2018 – 2 броя, при 28 броя за 2017 г.

Определения – 2019 – 17 бр., 2018 – 3 броя, при 28 броя за 2017 г.

Потвърдени решения – 2019 – 11 бр.–64%, 2018 – 1 брой или 50% при 6 или 60% за 2017 г.

Изменени – 2019 – 4 бр.–24%, 2018 – 1 брой или 50% при 3 броя или 30% за 2017 г.

Отменени – 2019 – 2 бр.– 12%

Потвърдени определения – 2019 – 11 бр.–65%, 2018 – 2 броя или 67% при 7 броя или 64% за 2017г.

Изменени – 0

Отменени – 2019 – 6 бр.– 36%, 2018 – 1 брой или 33%, при 1 броя или 9% за 2017 г.

Изводът, който се налага е, че от една страна през 2018 г. обжалваните актове са изключително малко на брой и сравнението с 2019 г. не може да бъде равнопоставено. Като цяло качеството на съдебните актове и много добро.

НАТОВАРЕНОСТ

Не намирам за нужно да се коментира отделна натовареност по търговски дела, защото както се посочи, делата се разглеждат както от гражданските, така и от търговските съдии, така както е и за въззвините граждански дела. Затова натовареността се отчита общо за гражданските и търговските.

ФИРМЕНИ ДЕЛА

2019-4 бр.

През 2018 година няма новообразувани, но са били произнесени и решения за промени по 4 броя дела при 49 броя дела за 2017 г. и 104 броя дела за 2016 г., които макар и за вписване на промени, завършват с решение и изискват също време и мисъл за тяхното постановяване.

Решенията за промени по фирмени дела и решенията по делата за несъстоятелност по чл. 630, чл. 632, чл. 705, чл. 710 и чл. 735 от ТЗ, не се включват в броя на постановените по същество съдебни актове.

Следва да се отбележи отново, че в периода между 2013 и 2018 г. в съда са разглеждаха въззвивни търговски дела, като през 2019 г. тази практика беше преустановена. В доклада за дейността на съда за 2018 г. има анализ и на този род дела, но предвид промяната, конкретни цифри не смяtam, че е необходимо да бъдат коментирани. Следва да се направи анализ на базата на общия брой на въззвивните граждански и търговски дела през 2018 и 2019 г.

През 2018 г. са били образувани 55 бр. дела като въззвивни търговски, като 34 от тях са били от частен характер. Делата бяха разглеждани от

гражданските и търговските съдии, като няма отменени съдебни актове по тях и 100% са разгледани в 3 месечен срок.

НАТОВАРЕНОСТ ПО СИНС

2019 г.

Достъп до системата имат всички съдии и те отчитат делата си в нея. Според показанията на системата, натовареността на съдиите е различна. Най-голяма е тя за търговските съдии, а най-малка за наказателните. Варира от 40 до 120. Макар отчитането по тази система да не е много точно, то все пак е показателно за натоварването в различните години. За 2018 г. коефициентите са много по-ниски. Лично моите 2018 година са били 58,52, а 2019 са 103,47. Като цяло обаче, не мисля, че системата е много справедлива и обективна. Но както казах, тя може да служи за сравнение относно натовареността през годините. Отделно от това не са определяни допълнителни коефициенти за натоварване на съдиите по свършената от тях допълнителна работа за участие в комисии, в образователната програма, за допълнително осъществявани функции.

РЕВИЗИОННА ДЕЙНОСТ ПРЕЗ 2018 г.

На основание Заповед № ТП-01-2 от 06.03. 2018г. на Главен инспектор на Инспектората към ВСС бе извършена тематична проверка относно образуването, движението и приключването на делата по несъстоятелност в периода 01.01. 2014 г. - 31.12.2016г. В Акта за резултатите от извършената тематична проверка са направени следните правни изводи:

През проверявания период в Окръжен съд Търговище е създадена необходимата организация на дейността за безпрепятствено разглеждане на търговските дела по несъстоятелност. В съда са утвърдени и действат „Вътрешни правила за случайното разпределение на делата”, които своевременно се актуализират със заповеди на председателя на съда. Разпределението се извършва от изрично определен съдия – зам.-председател на отделението, като за разпределението се изготвят протоколи, които се прилагат по делата. Отклонение от правилата не е установено. Делата по несъстоятелност в съда се образуват в деня на постъпването им. В същия ден или на следващия е провеждано и разпоредителното заседание за проверка редовността и допустимостта на молбите по чл. 629 от ТЗ. Съдът е проверявал подсъдността на постъпилите молби по чл.613 от ТЗ, като не са констатирани случаи на разглеждане на дела неподсъдни на ОС - Търговище. Определенията, с които съдът е насрочвал делата в о.з. са подробни и съдържат доклад по делото, като със същите е назначавал и съдебна експертиза. Първото по делото о.з. е насрочвано до два месеца от образуването му. Повечето от делата, образувани по молба на дължника по чл.629, ал.1 във връзка с чл. 625 от ТЗ се разглеждат в едно съдебно заседание, в което се изслушва и приема експертизата и делото се обявява за

решаване. Решенията по чл. 630 от ТЗ са постановявани в едномесечен срок. Същите са изпращани до Търговския регистър при АВп в деня на неговото постановяване или най-късно на следващия работен ден. При проверката са констатирани и нередности, във връзка, с които са дадени и съответните 6 броя препоръки.

Срещу така изгottenия АКТ за резултати от извършена тематична проверка бе направено възражение от Окръжен съд Търговище. С Решение № ТП-01-2/18 от 06.11. 2018 г. на Инспектората към ВВС са отменени по-голямата част от констатациите за допуснати нарушения като са останали следните препоръки: Да се предприемат мерки за недопускане отлагането и пренасрочването на делата, поради неизготвяне в срок на експертизи или за възлагане на допълнителни задачи на вещите лица; да се обсъдят случаите на отвод, като бъдат прецизирани действителните обстоятелства, пораждащи основателно съмнение в безпристрастност на съдиите и вместването им в хипотезата на чл. 22, ал. 1, т. 7 ГПК, с оглед спазване срока по чл. 629, ал. 6 от ТЗ.

Ежегодно се извършват ревизии на дейността на съда от Апелативен съд Варна. Резултатите от ревизията са обобщени в доклади по отделения, за всички съдилища от апелативния район, като за всеки съд са посочени неточности или неправилни практики, забавяния и др., като са дадени препоръки по доклада за подобряване на организацията на работа или за отстраняване на нарушенията.

По граждански дела. Констатирано е, че за 2017 г. не са били дадени препоръки към деловодната дейност на съда и към организацията на работа. За 2018 г. в доклада е посочено следното: „При извършената проверка не се констатираха съществени пропуски по образуването и разглеждането на делата, спазването на случайния принцип и деловодната дейност на съда. Създадена е изключително добра организация, която, съчетана с отговорното и професионално отношение на колегите, обезпечава срочното и качествено правораздаване. Констатираният пропуск досежно липсата на правила за определяне на съставите по възвивни частни производства, е отстранен в хода на проверката. Единствено по отношение на регистъра на решенията е необходимо да бъде указано, че същият следва да отговаря на разпоредбата на чл. 52 от ПАС – установен е пропуск в подреждането на решенията.

По търговски дела. В доклада е посочено следното: Съдът е с отлични резултати за отлагаемост на делата. Няма дела с отменен ход по същество. Единственият пропуск, който е установлен е, че едно дело е насрочено с бланка, която не е подписана от докладчика.

По отношение ревизията на „Наказателно отделение”. Тук са дадени препоръки по отношение на Вътрешните правила за случайно разпределение на делата, относно създаването на съдебни състави в особените хипотези във връзка с дежурствата, да се предприемат мерки по отношение отсрочването на делата и по-специално НОХД 164/ 2013 г.,

което следва да приключи през 2019. Същото действително вече е приключило през есента на 2019 г. Дадени са препоръки за по-своевременно насрочване на делата в разпоредително заседание по чл. 248 от НПК, и конкретно към съдия Йорданова – за по-своевременно изготвяне на съдебните актове, защото по някои от тях е имало забавяне. Има и препоръки по отношение описание на веществените доказателства при изпращане на делото в горна инстанция.

Дейност на съдебната администрация.

Според определеното от ВСС щатно разписание, администрацията на Търговишки Окръжен Съд се състои от 23-ма съдебни служители: съдебен администратор, административен секретар, 5 служители в общата и 16 в специализираната администрация. Няма незаети щатни бройки през 2018 г. Всички назначени служители отговарят на изискванията на Единния класификатор. Съотношението по щат спрямо магистратите е 1,7:1.

С решение на ВСС от 10.12. 2018 г. беше открита нова длъжност и щатът увеличен за служител „Връзки с обществеността”, считано от 01.01. 2019 г. Към настоящия момент все още няма проведен или обявен конкурс за заемане на тази длъжност.

Обща администрация

Финансова дейност и снабдяване

Цялостното финансово-счетоводно обслужване на съда се осъществява от един служител на длъжност „Главен счетоводител“. Щатни бройки за „Касиер“ и „Снабдител“ не са предвидени, като дейностите се съвместяват съответно от съдебен секретар и шофьор.

„Стопанизване и управление на съдебното имущество“.

Управлението и стопанизването на сградата на Съдебна палата - Търговище е възложено от ВСС на Председателя на ОС Търговище. Дейностите се съвместяват от съдебния администратор. През годината са проведени охранително обследване на сградата и комплексна проверка от служба ПБЗН. Периодично се извършват проверки, профилактика и оформяне на документацията за различните системи /ВиК, електрозахранване, отоплителна система, пожароизвестяване, газификация/.

Дейностите по текущи ремонти и поддръжка се изпълняват от служителя на длъжност „шофьор“. Същият отговаря за работата на отоплителната инсталация на сградата на която бе извършен основен ремонт. „Човешки ресурси“ – дейността се изпълнява от „Административен секретар“, който оформя и попълва служебната документация, изготвя трудовите договори, допълнителни споразумения и други документи и удостоверения, касаещи трудовите правоотношения на магистратите и служителите. Води личните досиета и обработва и съхранява документацията според изискванията на ЗСВ и ПАС.

Информационно обслужване, статистика и информационни технологии

Дейностите се изпълняват от „системен администратор”, който текущо инсталира, актуализира и поддържа софтуера за управление на делата, правно-информационните системи и останалите програмни продукти, необходими за праяката работа на магистрати и служители. Същият участва при изготвяне на статистическите форми и всички необходими справки и отчети.

Дължност „съдебен статистик” не е предвидена по щат и дейността се изпълнява от „деловодител в регистратура”. В числото на общата администрация са още и длъжностите „шофьор”, съвместяващ дейностите по ремонт и поддръжка, снабдяване с материали и работа с отопителната инсталация, куриерски функции и 2-ма служители на длъжност „чистач”, които, освен помещението на съда, поддържат хигиената и в общите части на съдебната палата и изпълняват и куриерски функции. Служителите от общата администрация целогодишно изпълняват задълженията си съгласно изискванията на ПАС, съдържанието на длъжностните характеристики и разпорежданията на ръководството.

Специализирана администрация

“Регистратура за класифицирана информация”. Няма предвиден щат за „Служител по сигурността на информацията”, „Завеждащ регистратура за КИ” и „Администратор по сигурността на АИС”. Всяка от тези дейности се осъществява от определени служители на длъжност „съдебен секретар” и „системен администратор”, които имат най-високо ниво на достъп до класифицирана информация „строго секретно”. По указания на административния ръководител регистрират и отчитат всички входящи и изходящи материали в специалните регистри, съгласно ЗЗКИ и ППЗЗКИ.

“Регистратура”. Дейността се осъществява от 1 „деловодител в регистратура”, който изпълнява и задълженията на „съдебен статистик”.

“Съдебно деловодство”. Обособени са деловодства на гражданско, търговско и наказателно отделение с общо 5 служители. Деловодителите участват активно при изготвянето на всички справки и отчети за работата на съда. Получавани са положителни отзиви за работата им от адвокати и граждани.

“Фирмено отделение”. Дейността се осъществява от 1 служител на длъжност „Съдебен секретар”, който изпълнява и задълженията на „Служител по сигурността на информацията”.

“Съдебни секретари”. В ТОС работят 5 секретар-протоколисти с много добра професионална подготовка. Участват активно при изготвянето на всички справки и отчети за работата на съда. Изпълняват и дейности в регистратурата за КИ.

“Архив”. Дейността се осъществява от 1 „Съдебен архивар”. Освен делата и деловодните книги, организира съхраняването и на веществените доказателства и счетоводната документация на съда. Участва в инвентаризацията на делата и изготвя всички необходими справки.

“Връчване на призовки и съдебни книжа”. В ТОС работят трима служители на длъжност „Призовкар”. Те обслужват територията на целия град и околните квартали, като разнасят всички книжа на ТОС и преобладаващата част от призовките на ТРС. Изпълняват стриктно задълженията си, но през есенно-зимния сезон придвижването им е затруднено, а за отдалечени пунктове и необслужвани райони получават съдействие от служителите на ОЗ „Охрана”.

Служителите в администрацията на ОС Търговище работят при безопасни и здравословни условия на труда. Всички преминават ежегодни профилактични прегледи.

Резултатите от годишната атестация за 2018 г. са 12 оценки „отличен” и 10 „много добър”. За 2019 г. резултатите са още по-добри и бяха посочени по-горе. Това е потвърждение на високите професионални качества на всички служители от общата и специализирана администрация и предпоставка за бъдеща успешна работа за постигане на общата цел - модерна и ефикасна съдебна система.

БЮДЖЕТ И ФАНАНСИ

Разходите на съда за 2019 г. са в размер на 1 717 306 лв., като поголямата част от тях са за работни заплати и осигуровки. Издръжката на съда е в размер на 124 950 лв.

Относно вземанията

от НАП – финансови санкции

За събиране 276 789,18 лв.

Събрани 14 947,85 лв.

За събиране 261 841,33 лв.

От ЧСИ- такси, глоби, съдебни разноски

За събиране – 290 356,88 лв.

Събрани – 1405,03 лв.

За събиране – 288 951,85 лв.

Не разполагам с отделни данни за това колко от дължимите след края на производствата такси, глоби и разноски се внасят доброволно от страните, след покана, но впечатленията на администрацията са, че тази мярка е ефективна.

МЕДИЙНА И КОМУНИКАЦИОННА ПОЛИТИКА

Медийната политика на Окръжен съд Търговище през изминалите години се основава както на изискванията и принципите, които ВСС е въвел

за съответните звена в органите на съдебната власт, така и на комуникационната стратегия на съвета за периода от 2014-2020 година и на убеждението, че съдът трябва да бъде открит към обществото в своята работа. Едно от основните направления, върху които се основаваше работата на административното ръководство досега, беше да се подобри комуникацията вътре в системата на съда, както между магистратите, така и между тях, служителите в администрацията и административния ръководител и неговите заместници. А основен принцип в тази дейност е пълна прозрачност и откритост при вземането на управленските решения и в непосредствената работа при осъществяване на правораздавателната дейност. Възприет е подход, при който се търси консенсус и съобразяване интересите на целия състав на съда. С това се цели да бъде повишено доверието вътре в самата структура на съда и оттам - авторитетът на институцията сред магистратите и служителите. Защото, ако те не вярват в това, което правят, няма как това доверие да се изгради и към всички останали външни фактори, взаимодействащи със съда и най-вече сред обществото и медиите. За постигане на тези цели, редовно се провеждат общи срещи между магистратите - общи събрания и неформални обсъждания. Предоставена е възможност на всеки служител и магистрат да дават предложения за подобряване на работата и да изказват мнение. Няма каквото и да било ограничения в комуникациите с административния ръководител и неговите заместници - те са на разположение на магистратите и служителите, винаги когато са извън заседание. Няма каквото и да било формализъм или ограничения за тези контакти. По този начин се използва много по-голям управленски капацитет, чрез индивидуалните качества на отделния магистрат и служител и оттам се подобрява и работата на самия съд и авторитетът му в обществото. За повишаване информираността на работещите в Окръжен съд Търговище и за подобряване качеството и темповете на работа, е изградена вътрешна информационна система - „Инtranet“ сайт. Същият съдържа най-разнообразна информация, касаеща всички правила и вътрешни актове-заповеди, правила за разпределение на делата и публикуване на съдебните актове, етични норми, изменения в законодателството, искания по тълкувателната дейност на ВКС и др. Всеки един от работещите в съда е задължен да се информира сам редовно за публикациите в тази страница. През изминалата година отново бяха положени усилия за подобряване на уменията за работа в екип, чрез провеждане на вътрешни обучения и неформални събирания, екскурзии и други подобни. С тях значително се подобрява работната атмосфера в съда, както между служителите, така и между тях и магистратите.

Второто направление, по което се работи, е свързано и със стратегическата цел, залегната в комуникационната стратегия на ВСС, която съвпадаща и с личните виждания на досегашния административен ръководител на ТОС и като цяло на състава на съда: Подобряване на

комуникацията между Окръжен съд Търговище и обществото, чрез партньорството на медиите, за по-ефективен обществен дебат и реален диалог относно управлението и функционирането на правораздавателната система. Това трябва да е съобразено с новата медийна реалност, в условията на интерактивност, дигиталност, виртуалност, активно участие на потребителите, мрежови форми за комуникация. Целта е по-голямо разбиране, промяна в нагласите на обществеността и повече доверие към дейността на съда като цяло, за възприемане и подкрепа на провежданите от него политики. Правосъдието да стане понятно за всички общности, а съдът да бъде разбиран и уважаван.

За постигане на тази цел, съдът на първо място поддържа и се стреми да усъвършенства своята интернет страница, която, от края на 2019 година, е обновена и на нов адрес: targovishte-os.justice.bg/. В нея се публикува най-разнообразна информация за дейността на съда. Сайтът има унифицирана с останалите съдилища съвременна визия. Като съдия, който отговаря и за връзките с медиите, мога да кажа, че това е нещо, за което винаги съм настоявала. Това е изключително важно както за авторитета на съдебната власт, така и най-вече за улесняване достъпа до правосъдие, лесно ориентиране за адвокатите, гражданите и бизнеса, скъсяване на времето за извършване на справки. Изграждането на електронния портал за правосъдие към момента дава възможност както за справки по свършените и насрочените дела/такъв имаше и досега от много години/, така и до електронните папки на делата, които се водят в електронните деловодни системи на съдилищата. Този достъп се осъществява според приетите правила от ВСС, за страните по делата и техните пълномощници.

Опитът, който има съдът досега обаче по използването на тази услуга говори, че няма достатъчно информация в обществото по този въпрос и сред юридическата гилдия. В ОС Търговище има данни за 4 подадени молби от адвокати и страни по делата, за да им бъде осигурен достъп и създаване на потребителски профил. Тепърва предстои работа в тази област и това ще изложа във вижданията си за развитието на съда.

Структурата и съдържанието на сайта вече е унифицирано, отговаря на съвременните изисквания както визуално, така и структурно и по отношение на съдържанието. Относно сайта усилията досега бяха насочени най-вече към актуализиране на информацията за графика на съдебните заседания, промяна в режима на работа и достъпа до сградата и до правосъдие и различните административни услуги.

Друго, много важно направление по отношение на комуникационната и медийната политика на съда, е работата с медиите. Тук следва да се отбележи, че в съответствие с изискванията на ВСС, в съда има определено лице за контакт с медиите. Тази дейност е възложена и се изпълнява от мен - съдия Т. Даскалова. През 2018 година, считано от 01.01.

2019 г., за съда беше открита нова щатна бройка за длъжността “Връзки с обществеността”. За съжаление тази длъжност все още е свободна.

При контактиите с медиите, целта е да се постигне пълна прозрачност и откритост за дейността на съда, информираност на обществото за съдебните процедури, за правомощията на различните органи на съдебната власт, като по този начин, чрез по-добра информираност, се повиши разбирането към нашата работа и повишаване на доверието в правосъдието като цяло. Към настоящия момент е различен подходът, по който съдът действа. Съдът вече не само дава информация на медиите, когато тя бъде потърсена, но предприема и един проактивен подход - той сам създава събитията, сам ги коментира и сам търси съдействието на медиите и най-добрите начини за отразяване на дейността си. Всяко едно събитие, което се случва в съда е отразявано по подходящ начин, и се търси съдействието на медиите, за да бъде отразено в тях. Публикуват се съобщения на интернет страницата на съда и в социалната мрежа „Facebook“. С оглед новите реалности и напредването на електронните комуникации и разрастването на социалните мрежи, Окръжен съд Търговище бе един от първите в страната, имаш своя страница във „Facebook“. Тя се поддържа по-активно от средата на 2014 година и с всяка изминалата година интересът към нея се увеличава, развива се и начинът на отразяване на събитията.

Най-голям интерес са предизвикали публикациите, свързани с новостите в работата на съда, измененията в законодателството и приложението на закона, както и събития, свързани с мероприятия, насочени към различни образователни програми и дните на отворени врати в съдилищата от съдебния район.

Много по-слабо е отразяването на събитията в печатните медии. Това се дължи и на особеностите при издаването им, защото при комуникацията с тях се изисква много повече работа и време, които няма как да бъдат осигурени, когато лицето за контакт е магистрат и то без съответната професионална подготовка.

Третото направление, по отношение на медийната и комуникационната политика на Окръжен съд Търговище, е свързано с подобряване на комуникацията между отделните органи на съдебната власт - трите районни съдилища в съдебния окръг, прокуратурите и Административен съд Търговище. Продължават традиционно добрите взаимоотношения с останалите съдилища от апелативния район на Апелативен съд Варна - Добрич, Разград, Силистра, Шумен и Варна, както и със самия Апелативен съд. Съдиите са канени и участват в провеждани

семинари от тези съдилища. Подобрява се комуникацията между магистратите, споделя се опит и по този начин се подобрява работата като цяло на всички нива.

На четвърто място е работата с гражданските организации и професионалните съсловия. Съдът е отворен към всички сдружения и организации с идеална цел, които са потърсили съдействие и информация. Организирани са посещения/ извън дните на отворени врати/ на различни групи ученици, а съдиите се включват като лектори и по различни проекти или събития. За поредна учебна година, Окръжен съд Търговище продължи успешното осъществяване на Образователната програма „Съдебната власт-информиран избор и гражданско доверие. Отворени съдилища и прокуратури“. Програмата започна като пилотна през учебната 2014/ 2015 г. в изпълнение на решение на ВСС по Протокол № 34/23.07. 2014 г. През последните две години съдът работи съвместно с Административен съд Търговище и Окръжна прокуратура Търговище. Инициативата "Ден на отворени врати в съда" през 2019 година премина под влиянието на годишнината от приемането на Търновската Конституция. Съдът беше домакин на програма, подгответена от учениците от Второ СУ „Професор Никола Маринов“ гр. Търговище. Бяха изнесени изключително интересни исторически факти и събитието премина при много голям интерес. Част от комуникационната политика на Окръжен съд Търговище, която е такава от много години и съществува приемственост, са традиционно поддържаните добри и тесни връзки с останалите съсловия на юридическата професия - адвокати, съдебни изпълнители, съдии по вписванията, нотариуси, юрисконсулти, както и с останалите органи на съдебната власт - прокуратура, следствие и другите съдилища, намиращи се в сградата на съдебната палата. Целите, които съдът си поставя са възникналите проблеми да се решават при зачитане интересите на всички, в рамките на законните ни правомощия, в дух на уважение и сътрудничество.

СГРАДЕН ФОНД И ТЕХНИЧЕСКА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ

Сграда, оборудване, проблеми:

Търговищкият окръжен съд продължава да ползва предоставената с решение на Министерски съвет № 47 от 05.02.1999 година част от недвижим имот – публична държавна собственост. В Съдебна палата Търговище се намират така също Административен съд, Районен съд, Окръжна и Районна прокуратури.

Управлението и стопанисването на сградата е възложено от

Пленума на ВСС на председателя на Окръжен съд гр. Търговище.

Създадени са много добри условия за работа на всички магистрати и служители. Обособена е адвокатска стая. Осигурен е достъп на инвалиди до всички етажи на Съдебна палата и на входовете. Работи система за контрол на достъпа до "Съдебна палата" и видео наблюдение - вътрешно и външно. Ограничено е достъпът до работните кабинети на съдиите.

През 2018 година бе осъществен дълго планираният ремонт на отопителната система на Съдебната палата и в момента има съвременна отопителна и охладителна система.

През 2018 г. бе изградена така наречената „Синя стая“ за щадящо изслушване на деца. С помощта на Областна администрация Търговище и решение № 957 от 27.12. 2018 г. на МС две стаи от сградата на областната администрация бяха безвъзмездно предоставени за управление на ВСС.

Техническо оборудване:

В Окръжен съд гр. Търговище на базата на сключен договор с "ИО" - АД гр. Търговище работи програма "Съдебно деловодство", както е въведен модулът и за "Фирмено отделение". Поддържа се абонамент за правно-информационен програмен продукт Апис 7 - модули право; практика; финанси, които са в мрежови вариант и са достъпни от всички работни места.

Програмният продукт бе актуализиран по Оперативна програма "Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд като бе направено обновяване на системите за управление на съдебните дела, създаване на централен, уеб базиран интерфейс, за публикуване на съдебните актове, съобразно новите изисквания на ВСС и промените в законодателството.

Електронната папка за делата, която се попълва редовно, позволява да се съхраняват в електронен вид всички документи по делата и дава възможност за дистанциран улеснен достъп на страните по тях.

Случайното разпределение на делата е осигурено технически чрез програмния продукт на Висшия съдебен съвет.

На интернет страница на съда своевременно се публикуват графиците за насрочените дела и постановените актове по свършените дела. Спазени са всички изисквания на ВСС за достъпност на информацията по публикуваните актове.

Съдиите работят със съвременна компютърна техника от 2016 г. а тази на съдебните служители е от 2013 г. Служби регистрация, гражданско деловодство и съдебни секретари са оборудвани със скенери и копирни машини. Всички те работят със съвременна компютърна техника, с инсталирани операционни системи Windows 7 и офис продукти необходими

за нормалната и сигурна работа. Във връзка с ежедневната работа е осигурен достъп до други база данни, като - НБД „ГРАО“, Агенция по вписванията, Имотен регистър, Уеб портал за отдалечен достъп за информация за съдебните дела от Апелативен район Варна. За осъществяване на максимална защита на системите се използват антивирусните програми” Eset Endpoint Antivirus”. Съдът разполагаше с три копирни центъра, необходими за хартиения и електронен обмен на документите, като през 2018 година получихме и още един копиран център. Всички компютри са свързани в локална мрежа. Изградено е структурно окабеляване. Инсталирани са четири сървъра за управление на потребителите и за съвместното ползване на документи и програми.

Техническата обезпеченост на съда води до покриване съвременните изисквания за програмните продукти и операционни системи за бързина и сигурност при работа в съдилищата. Следва да се отбележи обаче, че през лятото на 2019 г., вследствие на заразяване с вирус, работата на цялата система беше изключително затруднена за определен период от време. Бяха необходими много усилия от страна на системния администратор на ОС и този на РС Търговище, за възстановяване на информацията и нормализиране на работата.

В "Регистратура" работят въведените в експлоатация ПОС-терминални устройства за безкасови плащания.

Дейност на районните съдилища

В района на Окръжен съд Търговище действат три районни съдилища – Търговище, Попово и Омуртаг. Районът на РС Търговище съвпада с границите на същата община. Този на РС Попово обхваща общините Попово и Опака, а на РК Омуртаг – общините Омуртаг и Антоново.

ДВИЖЕНИЕ НА ДЕЛАТА В РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА

БРОЙ НА ПОСТЪПЛИТЕ ДЕЛА

За 2019 г. не разполагам с всички данни.

РС-Търговище – 3351, от тях гражданско – 2275 бр., наказателни – 1076 бр. От гражданските 1259 – заповедни и това е над 37% от всички дела.

РС-Попово – 1425, от тях гражданско – 1161 бр., наказателни – 264 бр. От гражданските 664 заповедни и това е над 46% от всички.

РС-Омуртаг – 716, от тях гражданско – 473 бр., наказателни – 243 бр. От гражданските 246 заповедни – 34% от всички.

Видно е, че е различно съотношението между граждански и наказателни дела в съдилищата. В РС-Търговище и РС-Омуртаг това съотношение е около 2-1, а в РС-Попово гражданските дела са над четири пъти повече от наказателните.

По отношение на срочността

Разгледани дела в 3 месечен срок 2019 г.

За РС-Търговище, общо 94%. От тях гражданските – 93%: по общия ред 73%, по бързите производства – 100%. За наказателните 96%, като от тях НОХД-95% и НЧХД-68%.

За РС-Попово, общо 95%, а такава е и за двата вида дела поотделно. Отделно от това за гражданските дела 75% по общия ред, 100% по бързите производства – чл. 310 ГПК. По НОХД – 93%, по НЧХД – 75%.

За РС-Омуртаг, общо 85%. От тях гражданските – 90%: по общия ред 73%, по бързите производства – 100%. За наказателните – 74%, като за НОХД – 89%, а за НЧХД – 70%.

През 2018 година в районните съдилища от Търговищкия съдебен район са постъпили общо **5689** броя дела, при **5764** броя дела за 2017 г. и **5261** за 2016 г., от които:

ГРАЖДАНСКИ - **3946** броя дела, при **3939** броя дела за 2017 г. и **3188** броя за 2016г.

НАКАЗАТЕЛНИ - **1743** броя дела при **1825** броя дела за 2017 г. и **2073** броя за 2016 г.

ПОСТЪПЛЕНИЕ ПО ОТДЕЛНИТЕ ВИДОВЕ ГРАЖДАНСКИ ДЕЛА.

Общо постъпили - 3946 броя, при 3939 броя дела за 2017 г. и 3188 за 2016г., от които:

граждански дела по общия ред - **847** броя дела при **782** броя за 2017 г. и **826** броя за 2016 г.

производства по чл. 310 от ГПК - **62** броя дела при **62** броя дела за 2017г. и **67** броя за 2016г.

частни граждански - **495** броя дела при **502** броя дела за 2017г. и **416** броя за 2016г.

дела по чл. 410 и 417 от ГПК - **2321** броя дела при **2337** броя дела за 2017г. и **1635** за 2016г.

други - **215** броя дела при **254** броя дела за 2017г. и **240** за 2016г.

административни дела - **6** броя дела при **2** броя за 2017г. и **4** броя за 2016г.

Видно е, че за целия период най-голям е относителният дял на дела по чл. 410 и 417 от ГПК. През 2019 г. този род дела е около 55%, а през 2018 г. – 59% от общия брой на гражданските дела.

БРОЙ СВЪРШЕНИ ГРАЖДАНСКИ ДЕЛА ПО ВИДОВЕ

граждански дела по общия ред – 2018 – 793 броя при 695 броя за 2017г. и 862 за 2016г.;
 производства по чл. 310 от ГПК - 67 броя при 59 броя за 2017г. и 69 за 2016г.;
 частни гражданско - 480 броя дела при 509 броя дела за 2017 г. и 406 за 2016 г.;
 дела по чл. 410 и 417 от ГПК - 2320 броя дела при 2341 броя за 2017 г. и 1630 за 2016г.
 други - 203 броя дела при 262 броя за 2017г. и 278 за 2016г.;
 административни дела - 7 броя при 2 броя за 2017г. и 6 броя за 2016г.

ПОСТЪПЛЕНИЕ ПО ОТДЕЛНИТЕ ВИДОВЕ НАКАЗАТЕЛНИ ДЕЛА.
 Общо постъпили – 2018 – 1743 броя дела при 1825 броя дела за 2017г. и 2073 за 2016г.

НОХД - 376 броя при 395 броя дела за 2017 г. и 378 за 2016 г.

НЧХД - 37 броя дела при 40 броя дела за 2017 г. и 45 броя за 2016 г.

По чл.78а от НК - 118 броя дела при 209 броя дела за 2017 г. и 67 бр. за 2016 г.

ЧНД - 721 броя дела при 741 броя за 2017г. и 912 броя за 2016г.

Разпити - 44 броя при 62 броя за 2017г. и 124 за 2016г.

АНХД - 447 броя при 378 броя за 2017г. и 547 за 2016г.;

Налице е увеличение /с 69 броя дела/ на АНХД. По останалите видове дела е налице намаление като най-голямо е при делата по чл.78а НК.

СВЪРШЕНИ НАКАЗАТЕЛНИ ДЕЛА ПО ВИДОВЕ

НОХД - 388 броя при 379 броя за 2017г. и 372 за 2016г. НЧХД - 29 броя при 39 броя за 2017г. и 48 за 2016г. Чл.78а НК - 118 броя при 205 броя за 2017г. и 67 за 2016г.

ЧНД - 711 броя при 735 броя за 2017г. и 918 за 2016г. Разпити - 44 броя при 62 броя за 2017г. и 124 за 2016г. АНХД - 442 броя при 383 броя пза 2017г. и 533 бр. за 2016 г.

СВЪРШЕНИ ДЕЛА В 3-МЕСЕЧЕН СРОК

В тримесечен срок са били свършени 5234 броя дела или 93% при 5186 броя дела или 91% за 2017г. и 5009 или 94% за 2016 г. За тригодишния период около 92,5%.

По видове дела:

Граждански в 3-месечен срок 3615 броя дела или 93% при 3462 броя дела или 90% за 2017г. и 3013 или 93% за 2016г. - т.е. увеличена е бързината в сравнение с предходния период.

Наказателни дела в 3-месечен срок - 1619 броя дела или 93% при 1724 или 96% за 2017 г. и 1996 или 97% за 2016 г. Налице е намалена бързина.

Останали са несвършени 637 броя дела при 550 броя дела за 2017г. и 457 за 2016 г. При останали несвършени общо 550 броя дела в началото на периода, в края те са 637 броя т.е. броят им се е увеличил, което е показател, че районните съдилища неуспяват да свършат постъпилите през годината дела.

НАТОВАРЕНОСТ ПО ЩАТ,

По постъпили дела на един районен съдия от съдебния район на база 12 месеца е: 2018- 31,6, при 32,02 за 2017г. и 30,40 за 2016 г.

По съдилища:

РС Търговище - За 2019 – 34,27, 2018 – 31,96, при 31,18 за 2017 г.и 34 за 2016г.

РС Попово – 2019 – 32,67, 2018 – 31,27, при 31,75 за 2017г. и 27,4 за 2016г.

РС Омуртаг- 2019 – 35,92, 2018 – 30,66 при 36,12 за 2017 г. и 23,9 за 2016 г.

Действителната натовареност

РС-Търговище- 2019– 34,66/ 34,27-по щат/.

РС-Попово 2019 – 32,67/ същата като по щат/.

РС-Омуртаг 2019 – 35,92/същата като по щат/.

Видно е, че предвид пълния състав на съдилищата през 2019 г., действителната натовареност и тази пощат се покриват. Видно е, че натовареността се увеличава в сравнение с предходните години.

БЪРЗИНА НА ГРАЖДАНСКО ПРАВОРАЗДАВАНЕ ПО СЪДИЛИЩА

РС Омуртаг – 2018 –449 броя дела или 91% при 449 броя дела или 80% за 2017г. и 553 или 77% за 2016г.

РС Търговище -2018– 2080 или или 88% за 2017г. и 2909 или 88% за 2016г.

РС Попово – 2018 – 1086 или 96% при 1136 или 96% за 2017 г. и 1200 или 92% за 2016 г.

От показателите е видно, че Районен съд Попово е бил най-бърз при разглеждането на делата, следван от Районен съд Търговище и Районен съд Омуртаг, като в заключение следва да се посочи, че и трите съдилища са запазили много добрата бързина в 3-годишния период.

БЪРЗИНА НА НАКАЗАТЕЛНОТО ПРАВОРАЗДАВАНЕ ПО СЪДИЛИЩА

През 2018 година в районните съдилища от съдебния район на Окръжен съд Търговище са разгледани общо 1732 броя дела, от които 1619

са разгледани в 3-месечен срок или 93% при 1803 броя дела, от които в 3-месечен срок 1724 или 96% за 2017г. и 97% за 2016г.

РС Търговище - свършени 1136 дела. В 3-месечен срок са свършени 1093 или 96%. При свършени 1164, в 3- месечен срок - 1131 или 97% през 2017 г.и 98% за 2016 г.

РС Попово -свършени 335 броя дела. В 3-месечен срок 323 броя дела или 96% при свършени 367, в 3-месечен 356 или 97% за 2017г. и 99% за 2016 г.

РС Омуртаг - свършени 261 броя дела , в 3-месечен срок - 203 или 78%, при свършени 272, в 3-месечен 237 или 87% за 2017 г. и 86% за 2016г. т.е. изключителна бързина на решаване на наказателните дела в целия съдебен район - 96% -РС Попово и РС Търговище. Все пак следва да се отбележи, че тази бързина на правораздаване се дължи до голяма степен на големия брой ЧНД и разпитите, които са решават 100% в 3-месечен срок. За съдебния район, не е подобрен показателят- останали несвършени "висящи" наказателни дела - при 120 дела в началото на периода, в края са останали "висящи" 131 дела. Въпреки показаната бързина на разглеждане на делата, то през периода съдиите не са успели да разгледат постъпилите брой дела.

КАЧЕСТВО НА ПОСТАНОВЕННИТЕ АКТОВЕ РЕЗУЛТАТИ ПО ОБЖАЛВАНИ НАКАЗАТЕЛНИ ДЕЛА НА РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА ОТ СЪДЕБЕН РАЙОН ТЪРГОВИЩЕ ЗА 2018 година

Постъпил и дела от	Свъ- ше- ни	Отмен- ени прись	% спрямо свърше- ните	Измен- ени прись	% спрямо свърше- ните	Потвъ- рдени прись	% спрямо свърше- ните	Прекр- атени дела	% спрям- о свърш
РСТ-ще	34	3	9%	4	12%	27	79%	0	0
РСП-во	31	7	23%	4	13%	20	65%	0	0
РСО-г	37	11	30%	3	8%	23	62%	0	0
За РАЙОНА	102	21	21%	11	11%	70	69%	0	0

Видно от данните, 69% от присъдите се потвърждават, при 55% за 2017 г. и 73% за 2016 г. и 62,85% за 2015 г.

11% се изменят при 11,3% за 2017 г.и 14,28% за 2016 г.

21% се отменят при 23,8% за 2017 г. и 9,52% за 2016 г.

т.е. за съдебния район е значително подобрено качеството на работа, след драстичното намаляване през 2017 г., но е видно, че има потенциал за много по-добро качество.

Най-голям е процентът на потвърдените присъди на Районен съд Търговище, следват го РС Попово и РС Омуртаг.

РЕЗУЛТАТИ ПО ОБЖАЛВАНИ ГРАЖДАНСКИ ДЕЛА НА РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА ОТ СЪДЕБЕН РАЙОН ТЪРГОВИЩЕ ЗА 2018 година

РЕЗУЛТАТИ ОБЖАЛВАН И ДЕЛА РС СВЪРШЕНИ от ТОС	РС Т-ще		РС П-во		РС О-г		ОБЩО		
	Бр	%	Бр	%	Бр	%	бр.	%	
Отменени	7	8%	2	10%	2	10%	11	9%	
Изменени	20	24%	1	5%	4	20%	25	20%	
Потвърдени	50	59%	15	80%	9	45%	74	60%	
Обез силени	2	2%	1	5%	2	10%	5	4%	
Прекратени	6	7%	0	0	3	15%	9	7%	
СВЪРШЕНИ ДЕЛА от ТОС	85	100%	19	100%	20	100%	124	100%	

Видно от данните 60% от решенията на районните съдилища по граждански дела се потвърждават от възвишната инстанция - при 70% за 2017 г. и 44,35 % за 2016 г.

Изменят се - 20%, при 11,61% за 2017г. и 30,64% за 2016 г.

Отменят се 9% при 6,06% за 2017г. и 12,09 % за 2016 г.

Обез силени решения - 4%, при 2,02% за 2017 г. и 0 за 2016 г.

Най-много в проценти са потвърдените съдебни актове на РС Попово, следват го РС Търговище и РС Омуртаг.

Тъй като не разполагам с данните за качеството на съдебните актове за 2019 г., мога да споделя само личните се впечатления. Една голяма част от отменените или изменени решения е поради това, че като цяло имаше голямо постъпление на установителни искове по чл. 415 от ГПК, заведени от финансови институции, отпускащи бързи кредити. Както в нашия съдебен район, така и в останалите, имаше различна практика и отнема време различията да бъдат преодолени, да се постигне и консенсус между съдиите от ОС по приложението закона и особено по Закона за потребителския кредит.

КАДРОВА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ

През 2018 година в районните съдилища от съдебен район Търговище по щат е следвало да работят 15 съдии, но реално са работили 13 съдии, 4 съдия-изпълнители и 4 съдии по вписванията. Един районен съдия е командирован в районен съд Варна и един в Окръжен съд Търговище до 01.04. 2018 г.

През 2019 г. съдилищата са работили в пълен състав на съдиите.

Администрацията в съдилищата по щат е 59 служители. Съотношение магистрати/служители по щат е 1/3,9 а общо със съдиите изпълнители и съдиите по вписванията е 1/ 2,6.

В Районен съд Търговище през 2018 година по щат има 9 районни съдии. Целогодишно са работили седем съдии - Пламен Драганов, Анна Димитрова, Вяра Панайотова, Красимира Колева, Тодор Димитров, Зорница Ефтимова и Йоханна Антонова. Със Заповед № 345/25.09.2013 година на Председателя на Апелативен съд Варна, считано от 01.10. 2013 година съдия Христина Сярова е командирована безсрочно в Районен съд гр. Варна. Със заповед РД 0193 от 29.03.2017 г. на Председателя на АпС Варна, съдия Боряна Петрова е командирована в Окръжен съд Търговище за срок от 1 година - до 01.04.2018 г.

През 2019 г. съдът е работил в пълен състав магистрати. Към момента мандатът на председателя на съда е изтекъл и има обявена конкурсна процедура. Досегашният председател съдия Пламен Драганов в момента изпълнява функциите на административен ръководител.

Съдебна администрация.

През 2018 година съдебната администрация при Търговишки районен съд работи по щат, утвърден от ВСС - 26 /двадесет и шест/ съдебни служители. Всичките съдебни служители са назначени на постоянни трудови договори. Няма незаети щатни бройки към края на отчетния период. Дължностите, на които са назначени съдебните служители, са съобразени с Правилника за администрацията в съдилищата и Указанията за прилагане на класификатора на длъжностите в администрацията на основание чл. 341 от ЗСВ, утвърдени с Решение на ВСС по протокол № 7/16.02. 2012 година. Съотношение магистрати/ служители - 1 / 2,9. Съотношение съдии/ служители - ½. През последните години поради пенсиониране или преместване в друг съд, бяха обявени конкурсни процедури и назначени нови служители.

В Районен съд Попово - през 2018 и 2019 г. числеността на съдиите по щат е четири щатни бройки, които са заети от съдиите, Маринела Стефанова – Председател на съда, Явор Томов, Поля Павлинова и Хрисимир Пройнов.

Съдебната администрация на Районен съд Попово се състои от 19 съдебни служители в следния състав: административен секретар; системен администратор; главен счетоводител; съдебен статистик - касиер; четирима

секретар - протоколисти; трима деловодители; двама деловодители в СИС; архивар; деловодител-регистратура и бюро съдимост; призовкар; двама призовкари-чистачи; огњар, той и работник по поддръжката.

Съотношение магистрати/служители - 1 / 4,75.

Съотношение съдии/ служители 1 / 3,16

В Районен съд Омуртаг през 2018 г. има утвърден 2 щата за магистрати, в т.ч. административен ръководител - председател и един съдия. Налице са 1 щ. бр. за държавен съдебен изпълнител и 1 щ. бр. за съдия по вписванията. На щатовете са работили съдиите Невяна Захариева - административен ръководител – председател на съда и Анeta Петрова. Работили са един държавен съдебен изпълнител- Силвия Иванова до 11.06. 2018 г., а от 01.10. с.г. е назначен Детелин Драгнев. Съдия по вписванията - Мариан Георгиев.

По щат администрацията включва 14 щатни бройки.

Съотношение между магистрати/служители - 1 / 7

Съотношение съдии/служители - 1 / 3,5

ОБЩА ОЦЕНКА ЗА РАБОТАТА НА РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА ПРЕЗ 2018 ГОДИНА

От изложените данни в доклада за районните съдилища от съдебен район Търговище е видно, че през годините има големи амплитуди в постъплението на делата.

Действителна натовареност на магистратите бележи увеличение.

Бързината на правораздаване на съдилищата е много добра.

КАЧЕСТВО НА РАБОТА: от доклада от 2018 г.

Резултатите от инстанционните проверки показват, че е влошено качеството на работа на районните съдилища по граждански дела, като е увеличен процентът на отменените/ от 6% за 2017 г. на 9% за 2018 г. и намален процентът на потвърдените съдебни актове /от 72% за 2017г. на 60% за 2018 г.

По наказателните дела качеството на съдебните актове е подобрено, като е увеличен значително процентът на потвърдените съдебни актове от 55% за 2017 г., на 69% за 2018 г. и е намален процентът на отменените съдебни актове - от 25% за 2017г. на 21% за 2018 г.

По граждански дела - от и срещу търговци - ПОТВЪРДЕНИ - /70% при 53% за 2017г. /увеличен процентът на потвърдените/ и драстично намален процентът на отменените съдебни актове / от 25% за 2017г. на 4% за 2018 г.

Тук следва да се посочат и изводите, които са направени от извършената проверка на районните съдилища от Окръжен съд Търговище, а тя е следната: От страна на председателите е създадена отлична организация по администрирането на делата, включваща и упражняван контрол относно движението на спрените дела и срочността на изготвяните съдебни актове, на спазването на процесуалните срокове за разглеждане и

насрочване на делата. Изготовени са подробни заповеди, регламентиращи работата на администрацията и на съдиите, които се спазват и актуализират.

Продължава да се използва новата Уеб базирана система за случайно разпределение на делата, въведената от 01.10. 2015 година, чрез която всички дела се разпределят, без изключение, от определения за това, със заповед на съответния Председател, съдия. Деловодните книги се водят съобразно с изискванията на ПАС и на утвърдените Вътрешни правила.

Към електронната папка на всяко дело се присъединяват всички документи постъпващи по него, с изключение на РС Омуртаг където поради липса на сканираща техника, това не е било правено. През 2019 година подобен проблем няма.

Насрочването на делата за съдебни заседания е в разумни срокове, с отчитане на местоживеещето, съответно седалището на страните по делата. Извършва се проверка на редовността на исковата молба и допустимостта на предявените искове, в основната част по делата - задълбочена предварителна подготовка, макар все още да има какво да се желае.

Подобрен е показателят за отлагане на делата в сравнение с предходния ревизиран период.

Отчетено е подобряване на работата по отношение на това, делата да не бъдат отлагани или отсрочвани заради липсата на достатъчно на брой вещи лица по назначените експертизи.

Запазен е много добрият показател на разгледаните в 3 месечния срок дела, като се има предвид и началният момент на отчитане на този срок - от образуване на делото. Незначителен е броят на делата с отменен ход по същество.

Извършва се ежемесечна проверка на спрените дела, което дава възможност за спазване на законовите срокове за възстановяване, съответно прекратяването им.

Всички дела се разглеждат в разумни срокове, с много малки изключения.

Редовно се водят на електронен и хартиен носител регистрите на отводите и самоотводите, като не бяха установени данни за неосновани и немотивирани отводи.

ОБЩИЯТ ИЗВОД Е ОТЛИЧНА ОРГАНИЗАЦИЯ И МНОГО ДОБРА РАБОТА НА СЪДИИ И СЪДЕБНИ СЛУЖИТЕЛИ!

ОСНОВНИ ПРОБЛЕМИ В РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА

В ОМУРТАГСКИЯ РАЙОНЕН СЪД от години има проблем, изразяващ се в липса на подходяща сграда и достатъчно помещения за работещите. Понастоящем Районен съд-Омуртаг се помещава в част от триетажна массивна сграда на площ от около 400 кв.м. Тази площ и обособените помещения, са крайно недостатъчни за нормалното функциониране на съдебната администрация и не позволява да се създадат условия за спокойна работа на съдиите.

Останалите два съда нямат проблеми по отношение материална осигуреност.

Това е анализът на работата на Окръжен съд Търговище и на трите районни съдилища от съдебния район. Пълният анализ за 2019 г. ще бъде направен в близките месеци. От друга страна данните са достатъчни, за да могат да се набележат насоки за развитие на работата на съда.

III. ЦЕЛИ ЗА РАЗВИТИЕ И МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕТО ИМ

Когато говоря за целите, които си поставям, ако бъда избрана за председател на Окръжен съд Търговище, трябва да се върна и към личната си мотивация в началото на настоящото изложение, че искам хората, гражданите, да припознаят съда като място за отстояване на техните права, като институция на правовата държава, като храм на законността и справедливостта. Към това следва да добавя и разбирането, че както в живота, така и в работата, трябва да се опирате на собствените си постижения, за да можем да се усъвършенстваме. Приемствеността в нашата работа е много важна. Както и в природата, когато човешките гени съхраняват собствения си код и действат при нужда невидимите си механизми за оцеляване и развитие, така и в работата на дадена институция има натрупани опит, умения и традиции, които ни помагат да си вършим добре работата. Посочените в анализа резултати относно срочността на разглеждане на делата и бързината, която е придружена с качествени съдебни актове, не са случаини. Като съдия в този съд и в РС Търговище, бях свидетел на това как през годините, благодарение на усилията на много колеги, стандартите за нашата работа по отношение на тези показатели бяха повишавани. Няма как в нашия съд някой да си помисли, че може да просрочи времето за постановяване на съдебно решение и ако по някаква причина това се случи, трябва да вярвате, че притесненията и угризенията са големи. Това се отнася и за районните съдилища.

Така стоят нещата и в съдебната администрация, без усилията на която няма как да бъде постигнато каквато и да било. И разбира се, във фокуса на всичките ни усилия по отношение постигането на качествено, независимо, бързо и справедливо правосъдие са хората, които се обръщат към нас, за да им го дадем. Вече имам достатъчно опит, за да знам, че подобно съзнание не се формира изведнъж и са нужни постоянни усилия, знания, всеотдайност, поченост във всички действия, ако трябва дори и личен чар, за да може институцията да работи по подобен начин – с грижа за хората, с уважение към тях и към останалите институции – адвокатура, прокуратура, полиция и т.н.. Затова част от управленската ми философия се гради именно на това –

да се оцени правилно постигнатото и да се запазят добрите практики в работата на съда. Другата част разбира се е свързана с поставянето на още по-високи цели и те не са просто бройки на свършени в срок дела или потвърдени съдебни актове. Това са цели за издигане авторитета на съда и съдебната власт като цяло, за повишаване на доверието в нея, чрез повишаване и на правната култура и образованост на хората. Разбира се наивно е да се смята, че нашият съд може да бъде изолиран от общите процеси, които се развиват в обществото ни, защото общественото мнение е подвластно на нагнетени предразсъдъци и стереотипи, които се дължат и на проблемите в големите, мега съдилища. Но колкото и трудна да е борбата с общественото мнение, това не бива да ни спира да даваме независимо, качествено и справедливо правосъдие, в разумни срокове, на територията на съдебен окръг Търговище. Вярвам, че усилията ни рано или късно, ще доведат до положителна промяна.

Средствата за постигане на тези цели е работата в различните направления в дейността съда: кадрова и материална обезпеченост, осигуряване на здравословна и безопасна среда за работа, пряка правораздавателна дейност, добро управление на човешките ресурси, добра администрация, медийна и комуникационна политика, етични правила.

Кадрова обезпеченост. На първо място, по отношение на магистратите. Усилията ми ще бъдат насочени към това да се запазят и трите отделения на съда и специализацията по гражданско, наказателно и търговско право. Реализирането на тези цели ще изисква още по-подробен анализ на натовареността, планиране и съдействие както от страна на колегите от районните съдилища, така и от съдийската колегия на ВСС, от съдилищата, където има командирани магистрати. Важно е, в условията на партньорство, съдът да може да планира кадровата си политика, като знае и какви са критериите за оптималната щатна численост на съдилища с подобно натоварване като нашето. Така ще има яснота и по отношение на кариерното израстване на колегите от районните съдилища. Към момента щатът за магистрати е 13/12 и един младши/, но реално работещите съдии в ОС Търговище са 9, като четирима от тях са в „Наказателно отделение”, чиято численост е най-голяма, а същевременно с това – натовареността е най-ниска. Предстои пенсионирането в края на м.юни на заместник-председателя и ръководител на отделението. Въпреки това, при трима съдии, въззвиният състав ще може да бъде формиран само от наказателни такива. Ще се повиши и реалната им натовареност и ще има по-добър баланс с натоварването на останалите съдии. От друга страна, на мястото на командированите в други съдилища, би могъл да бъде командирован, макар и само до една година, съдия от районните съдилища, в „Търговско отделение”. Във всички случаи обаче, смяtam,

че въпросите за състава на отделенията трябва да бъдат обсъдени от ОС на съдиите. Вариантите са различни, но към настоящия момент, конкретиката по повод реалните възможности и намерения, би била спекулация. До провеждането на конкурса са възможни и промени, и друго развитие.

Друг въпрос, който е много важен за мен не само като евентуален административен ръководител, но и като редови съдия, е в съда да има младши съдия. За последните 20 години като съдия в ОС се убедих колко важни са младши-съдиите за правораздаването ни. Ние имаме нужда от тях, от младостта им, ентузиазма, енергията, невинността, желанието да се докажат, от това да ни предизвикват да се развиваме. Подготовката, която получават и в НИП, също спомага за подобряване качеството на правораздаването. Затова е удовлетворяващо решението на съдийската колегия да обяви конкурс за заемането на младши-съдийската бройка в ОС-Търговище през 2020 г.

Кадрова обезпеченост и политика по отношение на администрацията. В анализа на дейността посочих, че всички щатни бройки за служители са заети, с изключение на длъжността "Връзки с обществеността". Разбира се смятам, че ако до успешното приключване на конкурса за административен ръководител, тази длъжност не е заета, в най-кратки срокове трябва да бъде обявен конкурс.

Щатната численост на администрацията на съда към момента осигурява нормалната му работа. Засега не се налага да бъдат правени промени по отношение разпределението по служби и съвместяването на отделни функции.

Има обаче служители, които са в пенсионна възраст, а някои от тях дори над 65 години. При положение, че магистратите се пенсионират на 65-годишна възраст, този принцип трябва да бъде приложен и за служителите. Независимо, че това са хора, които имат много голям опит, мисля, че те трябва да бъдат пенсионирани. Би следвало да се положат усилия за назначаване на служители, които освен нужните знания и умения, имат и познания за съвременните технологии, а дори и владеене на чужд език на добро ниво.

Нужно е освен това да бъдат полагани постоянни усилия за повишаване на квалификацията и професионалните умения на съдебната администрация, като бъдат използвани всички направления и възможностите както на НИП, така и на регионално ниво. Да се въведат критерии за самооценка на нуждите от обучение и усилията да се насочат както към дефицитите, така и към усъвършенстване на уменията и натрупване на нови знания. Това се налага и предвид необходимостта при отсъствие на служители на ключови и специфични позиции, те да бъдат замествани.

Осигуряване на добра материална среда и безопасни условия на труд. По този въпрос мога да кажа, че нашият съд има щастлието да

осъществява дейността си в много добри условия, при достатъчно и добре оборудвани съдебни зали и канцеларии за магистрати и служители. Освен това, през последните години, благодарение на усилията на предишното ръководство, беше подменена отоплителната инсталация на цялата Съдебна палата. Установени бяха обаче някои недостатъци в проектирането и осигуряването на електрозахранването на системата и това наложи през лятото на 2019 г. отново да бъдат ползвани климатиците. Ако проблемът не се реши до няколко месеца, за което се надявам, ще положа усилия и в тази насока. Следва да се направи оценка на материалните активи и да бъде съставен план и очертани нуждите по отношение смяната на оборудване, мебели, текущи ремонти.

Относно проблемите със сградата на РС Омуртаг. През годините са полагани много усилия за решаването на този проблем от председателите и на окръжния съд, и най-вече на ОРС. На този етап смяtam да направя оценка на всички досегашни действия и да се търсят нови идеи и съдействие от местната изпълнителна власт.

Ще положа усилия и за подобряване на цялостния облик на Съдебната палата, ще направя оценка на приетите правила и задълженията на всички настанени институции. Необходима е и допълнителна работа със службата "Охрана на съдебната власт" за подобро спазване на реда в сградата и около нея и поддържането ѝ във вид, който да не накърнява авторитета на съда.

Следва да се въведат и допълнителни критерии по отношение оценката на риска за здравето на работещите в съда. Стресът в нашата работа е огромен и затова е необходимо да бъде направено обследване и по това направление, да се набележат мерки за намаляване на напрежението.

Мерки по отношение пряката правораздавателна дейност.

Най-важната част от задълженията на съда и на неговия административен ръководител, разбира се, е осигуряването на независимо, качествено и справедливо правосъдие, в разумни срокове.

В това отношение действително думата приемственост е една от най-важните. Имам щастието да работя с колеги, чието съзнание и чувство за отговорност по отношение на преките им задължения, са на много високо ниво. Задачата, да бъдат повишени показателите за бързина и качество, не е лесна. Мисля, че на макро ниво цифрите говорят сами за себе си. Затова смяtam да насоча усилията си към детайлите и създаването на механизми на работа, които да дават възможност за бързо установяване на проблемите и тяхното отстраняване.

Следва да продължат усилията на целия състав на съда за прилагането на закона еднакво спрямо всички граждани, като при сходни случаи да няма постановяване на противоречиви решения и

съдебната практика на съда да бъде уеднаквявана. Макар и да не е лесно понякога да се постигне съгласие по дадени въпроси, трябва да се избягват случаи на противоречиво решавани дела. Така ще има поголяма сигурност и предвидимост, като ще бъде повишено и качеството на съдебните актове и на районните съдилища.

Следва да се направи оценка на използваните от години в съда бланки при образуване на делата. Мисля, че има нужда тяхното използване за в бъдеще да бъде обсъдено от съдиите и преосмислено.

Смятам, че трябва да бъдат проучени и приложени всички добри практики от близките до нас съдилища, по отношение администрирането на делата, като се търси съдействието и експертизата на Апелативен съд Варна. Това върви заедно и с повишаване на знанията и управленския капацитет на председателя на съда, за което трябва да бъдат положени и допълнителни усилия.

Трябва да бъдат систематизирани всички вътрешни правила, които действат в съда и с помощта на ОС на съдиите и служителите, те да бъдат оценени и ако има нужда от промяна – тя да бъде направена.

Нужна е много работа и за попълване на списъка на вещите лица с нужните специалисти. Трябва да се положат допълнителни усилия за издирване на нови хора, особено в областите, в които те са малко. Ще търся съдействието на институциите и ще положа усилия за популяризирането на дейността на вещите лица.

Относно портала за електронно правосъдие. Както вече посочих, възможностите му все още не са добре познати за колегите адвокати, а още по-малко за обществото. Досега в съда има подадени четири молби за достъп до системата и създаване на потребителски профил. Все още няма осигурен достъп и не са ясни причините за това и защо процесът отнема толкова време. Нашата цел е да разберем как действа системата и дали наистина потребителят – адвокат или страна, ще има достъп до цялата електронна папка на делото. Търсим съдействието на колегите адвокати, но както казах, все още не сме достигнали до този етап. След като сме сигурни, че няма проблеми с достъпа, смятам, че следва да се предприемат всякакви действия за популяризирането на възможностите на портала. Още с подаване на исковата молба или при изпращане на съобщенията, на страните и защитниците да бъдат предоставяни съответните бланки, с разясняване на възможностите. Така още в самото начало на процеса ще се осигури съответната информация и се надявам това да съдейства за повишаване броя на потребителите и ще се осмислят усилията за създаване на портала. Трябва да се обмисли и възможността, достъп до електронните папки да имат и съдиите, в рамките на съответните съдебни райони, но това ще бъде решение на ВСС.

Има много какво да са направи по отношение на медиацията. Към момента все още не са редки случаите, когато се предявяват искове на

стойност под 200 лв., дори под 100, а отделно от това има и насрещни искания. Разносите по такива дела многократно надминават цената на претенциите, а това не е в интерес на никого. В концепцията за развитие на съда на предишния председател – съдия Петрова, имаше отделено специално внимание на възможностите за решаване на споровете чрез медиация. За съжаление нямам данни да има никакво положително развитие в тази посока. Но смятам да положа усилия, за да има напредък и да може все повече спорове да се решават по този начин. От друга страна не знам дали е правена оценка от някого за действието на закона, няма данни и за одобрени споразумения от съда по този ред. Ще поискам съдействието и от други съдилища и ще проучва техния опит. Може би трябва да бъде помислено и за промяна в правната уредба.

Специално внимание искам да отделя и на работата със съдебните заседатели. Смятам, че освен като участници в делата, те успешно могат да бъдат включвани в различните инициативи на съда и най-вече в това да бъдат не само представители на обществото в процеса на правораздаване, но и обратното – наши посланици и поддръжници пред него.

Друго направление, по което искам да положа повече усилия, е по Закона за защита от домашното насилие. Впечатленията ми от прилагането на закона са такива, че не се налагат мерки, свързани с посещаването на програми за поправяне на извършителите и съдът масово не се възползва от уредената в закона възможност. Това се дължи на липсата на съответните програми. Освен това смятам за удачно да се направи промяна в закона и да се дадат допълнителни правомощия на съда, да се прави оценка от ефективността на мерките, преди те да изтекат.

Работа със стажант-юристите

Тук е мястото да посоча, че като съдия в окръжен съд, винаги съм се отнасяла с голяма отговорност и вълнение към работата с бъдещите колеги. Опитвам се да дам максимално добри насоки на стажантите, за които съм отговаряла, но трябва да призная, че до голяма степен работата им зависи от собствените им амбиции и желание. За мен трябва да се промени философията на провеждане на задължителния стаж, да има и по-голяма гъвкавост, за да не остава усещането за формалност. Затова, бих създала минимални стандарти/аз ги прилагам от няколко години за моите/ по отношение на това какви умения и знания трябва да бъдат усвоени от стажантите, за да им бъде дадена положителна оценка за успешно преминат стаж. Разбира се и тук ще потърся мнението на колегите и на служителите и дали биха подкрепили подобни идеи, а ще очаквам такива и от тях.

Добро управление на човешките ресурси

Намеренията ми по отношение на това направление са от една страна да бъдат оценени правилно освен конкретните професионални умения, така и всички останали, които служителите и магистратите притежават. Да бъдат оценени длъжностните характеристики, да се направи проучване за конкретните нужди, здравословни проблеми и др.

От дългогодишната ми работа в съда съм останала с впечатление, че допълнителните усилия, които се полагат от някои, не се оценяват и награждават по съответния начин. Затова смятам да използвам погъвкаво механизмите за морално и материално стимулиране на онези, които се включват активно във всички дейности, извън преките ни служебни задължения – и съдии, и служители.

Добра администрация

Смятам, че за всеки нов административен ръководител е наложително да направи анализ на това, как отделните служби и длъжности в администрацията си взаимодействат и как се обслужват гражданите. Като цяло администрацията на ОС Търговище работи на много добро ниво. Смятам, че някои изисквания обаче могат да бъдат повишени и се надявам да получа подкрепа от служителите, ако бъда избрана за председател. Знам, че към гражданите има добро отношение, но няма да представам да полагам усилия нивото на обслужване да бъде повишавано.

Медийна и комуникационна политика

В съвременното общество на дигитализация, на промяна в социалните навици на хората и начина им на общуване през социалните медии, когато сме засипани от толкова много информация, е неизбежно съдът да не се възползва както от новите възможности, така и да бъдат положени целенасочени усилия за популяризиране на нашата дейност именно със средствата на новите медии. Статистическите данни за използването на интернет показват, че все повече хора имат достъп до мрежата и могат да се възползват от информацията за органите на съдебната власт.

Описаното в анализа по отношение на медийната и комуникационната политика трябва да продължи във всички направления – поддръжка и развитие на интернет- сайта на съда и на фейсбук-страницата, подобряване на връзките между отделните органи на съдебната власт и на комуникацията между магистратите, служителите и административното ръководство. Следва да се развият още по-добре връзките с медиите, като се търсят и националните такива за отразяване на значими събития. Силно се надявам тласък на тези отношения да даде и назначаването на специалист по „Връзки с обществеността”, към когото изискванията и очакванията ще бъдат големи.

Провежданата и досега политика на откритост и пълна информираност за правораздавателната и административната ни дейност трябва да продължи и да се развие още повече.

Трябва да продължи участието на съда в образователната програма, на дните на отворени врати да се придае нов смисъл, като се обхванат не само учениците, но и различни професионални съсловия. В тази дейност могат да бъдат включени и съдебните заседатели, и разбира се много повече – съдебната администрация.

По отношение на сайта на съда. Положителната промяна тук е налице, заради усилията и програмата на ВСС. Оттук предстои много работа за попълване на отделните рубрики на сайта, с много и полезна информация. Сайтът трябва да бъде приведен и в съответствие с изискванията на чл. 260д от ЗСВ, както и с препоръките в Комуникационната стратегия на ВСС в периода 2014-2020 г. Една от тях е да бъде поддържана и версия на английски език и смятам, че това е напълно възможно, особено за основната информация.

По отношение на вътрешния сайт – интранет. В момента той съдържа доста информация, но голяма част от нея не е подредена, не ми е известно да има и някакви писани изисквания, които да уреждат поддържането и архивирането. Имам конкретни идеи в тази насока, които са насочени към това работещите в съда да бъдат информирани подробно за действията на ръководството, за различни събития, за всички вътрешни правила. От години имам идея да бъде създаден и вътрешен „чат“ по групи, между съдиите и служителите, за обсъждане на различни теми и за още по-добра комуникация.

Тук е мястото да се посочи, че в условията на съвременната технологична реалност, голямо предизвикателство е осигуряване на сигурността на данните, които съхраняваме и администрираме, а голяма част от тях съдържат и лични данни, които трябва да опазим. През лятото на 2019 г. съдът преживя малка криза, защото системата беше заразена с вирус. Бяха необходими много усилия от страна на системните администратори, за да се възстанови веднага работата и това стана благодарение на архивирането, което прави системният администратор. В това отношение смятам, че към момента не е във възможностите на отделните съдилища да се справят сами със сигурността и по този въпрос усилията трябва да бъдат ръководени, финансиирани и координирани от ВСС.

По отношение на идеите за развитието на съда, бих искала да засегна и още един въпрос и това са все по-големите **етични предизвикателства** в работата ни като съдии. Изправяме се понякога пред ситуации, когато е трудно да формираме състави, поради отводи и законови пречки. Смятам, че това е разговор, който трябва да бъде проведен честно и открито и то не само в рамките на нашия съд, а като цяло. Отделно от това, все по-голямата откритост и публичност в

работата ни, поставя към нас нови изисквания. Каквите и кризи обаче да има, никога не бих допуснала да бъде накърнена независимостта на съдиите и бих дала отпор на всички необосновани нападки и търсене на евтина реклама. Смятам, че личният пример в това отношение, собственият ми морал и стриктно изпълнение на конституционните ми задължения като редови съдия, ще бъдат и гарант за независимостта на съда.

Това са основните направления, по които имам намерение да работя, ако ми бъде гласувано доверие и бъда избрана за административен ръководител. Разбира се в процеса на работа ще възникват различни проблеми и ще има нови изисквания и предизвикателства. Едно от тях е постепенното преминаване към все повече електронни услуги, включително и електронния обмен на документи между отделните органи на съдебната власт и държавните органи. Както посочих и в началото, управлението на съда е колективен труд и искам да се възползвам от възможностите на всички – колеги и служители, от техния опит и идеи. Смятам да продължа политиката на предишното ръководство всички важни въпроси да бъдат обсъждани общо и да се търси баланс при решаване на проблемите, като разбира се приложа и собствените си разбирания и стил на управление.

Гр. Търговище 27.01. 2020 г. С уважение: ~